AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 5 | PHONE PARK 6407. | WORCESTER, MASS. 31 d. Sausio (January), 1924 m. | KAINA 5 CENTAI. | Vol. X.

SKIRMUNTAS PRAŠO TAUTŲ LYGOS NEPRILEIST LIETUVĄ KARĖN SU LENKIJA. LENIN PALAIDOTAS MASKVOJ, PRAĖJUSIOJ NEDĖLIOJ.

Wilkes-Bare policija išvaikė komunistų manifestaciją suruoštą Lenino laidotuvėms. Angliakasiai priešinasi Rusijos pripažinimui. Anglijoj geležinkelių straikas veikia. Meksikos sukilėliai ima viršų. Japonijos kunigaikštį saugoja 6000 policistų. Meksikos sukilėlių skraiduolis artinasi prie Tampico.

ATKELIAUJA ATSTOVYBĖN NAUJAS SEKRETORIUS.

Kaunas. Buvęs Lietuvos atstovybėj sekretorium p. Rabinavičius Londone, valdžios likosi paskirtas sekretorium prie atstovybės Suvienytose Valstijose. Ponas Rabinavičius iš Lietuvos jau iškeliavo ir bile dieną bus Washingtone. Ikišiol čia sekretorium buvo ponas Vinikas. Ar jis pasiliks ir ilgiau prie atstovybės, nežinia.

BIJOSI KARĖS LIETUVOS SU LENKIJA.

Paris, Francuzijoj. Lenkijos atstovas prie Tautų Lygos Skirmunt, kreipėsi prie Tautų Lygos prezidento Brauting, paaiškindamas Lenkijai pavojų, kuris gresia iš Lietuvos kariškojo stovio tarp Lietuvos ir Lenkijos. Jo nuomone, Lietuva nepanaikindama karišką stovį gali prisirengt prie karės su Lenkija, kuomet ši pastaroji apie kariavimą visai nemananti. Kad tai ne įvyktų, Skirmuntas prašo, kad Tautų Lygą priverstų Lietuvą panaikint karišką stovį, tada Lenkijai busią ramiau.

LENINAS JAU PALAIDOTAS NEDĖLIOJ.

Moskva, Rusijoj. Maskvoj atsibuvo laidotuvės bolševikų diktatoriaus Ulijanovo, daugiausia žinomo kaipo Lenino. Laidotuvėse dalyvavo pusė milijono žmonių. Palaidotas tapo po Kremliaus tvirtuvės siena, kur laidota tik carų artimi giminės ir patriarkai. Apart žmonių minios laidotuvėse jokių iškilmių nebuvo, išimant vieną biblišką atskaitymą Raudonoje aikštėje. Lavoną lydėjo našlė Krupska, Stalin, Zinoviev ir Kameniev. Trockis laidotuvėse ne dalyvavo.

ANGLIJOS GELEŽINKELIŲ STRAIKAS.

London, Anglijoj. Sustreikavus geležinkelių pečkuriams ir trukių vedėjams, visoje šalyje pasijuto didelis skurdas, nes trukiams sustojus, miestuose labai daug ko truksta, kaimuose taipgi negalima gaut to kas iš miestų pargabenama. Unija rupinasi užmegst tarybas su kompanijomis ir valdžia, nes straikas perbrangiai parsieina, kadangi kasdien parsieina straikieriams išmokėt po 7000 svarų sterlingų pašelpos.

ANGLIAKASIAI PRIEŠINASI PRIPAŽINIMUI.

Indianopolis, Ind. J. Lewis, prezidentas angliakasių unijos United Mine Workers of America paskelbė unijos valdybos priimtą rezoliuciją, kuri buvo išnešta distriktų atstovų suvažiavime, kad nežiurint, jog unijoj yra daug radikalų ir bolševikų šalininkų, reikalaujančių, kad valdžia pripažintų Rusiją, unija yra griežtai priešinga tam ir pageidauja, kad valdžia Rusiją nepripažintų, kadangi Rusijos bolševizmo šalininkai perdaug intrigomis atsižymėję angliakasių pramonėje.

ANGLIJA PRIPAŽIS RUSIJĄ.

London, Anglijoj. Susidarius naujam gabinetui su priemeru McDonald, valdžioje pasijuto kita atmosfera, nes vadovavime stovi socialistai radikalai, kurie vieton savųjų reikalų pirmiausia rupinasi Rusijos pripažinimu. Tam tikslui paskirta atstovu Jokubas O'Grady, kuris keliaus į Maskvą tartis su rusų valdžia dėl Rusijos pripažinimo. Kol kas dar valdžioje nesutikimų nėra, bet pašaliais kalbama, kad naujasis Anglijos gabinetas ilgai ne užsilaikys, jis grius kaip tik konservatyvai įsidrąsys.

MEKSIKOS SUKILĖLIAI IMA VIRŠŲ.

Washington, D. C. Sulyg Meksikos ambasados žinių, Meksikos sukilėliai pradeda imt viršų visuose frontuose, išimant Tampiço, nes sukilėliams užgrėbus ginklų sandėlius, valdžios kariumenei truksta ginklų. Amunicija ir laivai taipgi didžiumoje sukilėlių likos apvaldyti, todėl pradeda jaustis valdžios silpnumas, ir jei į silpnuosius punktus sukilėliai pataikys užgaut, nėra abejonės, kad valdžia gali pralaimėt.

6000 POLICISTŲ SAUGOJA KUNIGAIKŠTĮ.

Tokio, Japonijoj. Kunigaikštis Hirchito susirengė vestuves, kurių pažymėjimui paskelbta amnestija, iš kalėjimų paliuosuojant 40,000 kalinių. Paleidus kalinius apsižiurėta, kad tarpe paliuosuotojų yra daug jo priešų, kurie laike vestuvių gali jam pakenkt. Kad to išvengus, karališkas rumas, kuriame atsibuva vestuvių ceremonijos ir pokiliai, apstatyta šešiais tukstančiais policistų ir žandarų, kad tie apsaugotų kunigaikštį nuo kokios galimos kiaulystės.

PETROGRADAS VADINSIS LENINGRADU.

Moskva, Rusijoj. Buvusi carų sostinė Petrogradas pirmiaus vadinosi vokiškai Petro pilis (Petrs burgh), laike karės likosi perkrikštytas į Petro pilį, rusiškai, dabar vėl jis pakrikštytas mirusio Lenino vardu, butent Leningradu, ar Lenino pile. Tokiu budu miestas Rusijos valdžioje turi jau trečią vardą. Pats miestas, kaipo buvęs sostapilis, šiadien turi mažą žymę, nes apleistas, apardytas. Jis yra tik kaipo provincijos miestas, be jokios pramonės.

DIDELĖ NELAIMĖ ANGLIŲ KASYKLOSE.

Johnston, Ill. McClintock kasyklose, priklausančiose Crerar Clinch kompanijai, 250 pėdų gilumoje dirbant 440 darbininkų, ištiko didelė gazo ekspliozija, kurios trenksmas sudrebino visus kasyklų urvus. 375 darbininkai, kurie dirbo arčiau angų ir elevatorių, tie spėjo išsikelt į viršų, gi kiti kurie buvo urvų gilumose, tie tapo apgriautais. Atsiskubinus pagelbai, aštuoni išimta pavojingai apdeginti, kiti negyvi. Drabužiai buvo visų nudraskyti.

5 NUOŠIMTIS POLICISTŲ VERTAS PAKART.

Philadelphia, Pa. Brigados generolas Butler, paėmęs vietinės policijos komandą, miesto rodos susirinkime pasakė, kad jis patyręs, jog Philadelphijos policistų devyniasdešimtas nuošimtis yra gerų vyrų tik neturi gero vado. Penktas nuošimtis yra apsileidėlių, bet jie gali but geri prie geros disciplinos, ir penktas nuošimtis invalidų, iš kurių negalima nieką tikėtis: pasileidėliai, kyšių graibstytojai, girtuokliai, ir jie netinka nekam kap tik pakormui.

PATARIA GRAŽINT SURINKTUS PINIGUS.

Boston, Mass. Valstijos iždo yra užsilikusių pinigų du milijonu doliarių, iš surinktų mokesčiais taip vadinamais "poltax", kareivių bonams. Gubernatorius buvo pataręs už tuos pinigus pastatyt kareiviams paminklą. Legislaturos referentas Young tam priešinasi ir pataria geriaus tuos pinigus gražint miestams ir miesteliams, kuriuose jie buvo surinkti, ir surinkti tik tam tikslui, kuriam sunaudota jie nevisi.

GREKIJA NETURI VALDŽIOS FORMOS.

Athens, Grekijoj. Parlamentas ir ministerių gabinetas dar neturi nustatęs Grekijos valdžios formą. Parlamentui susirinkus po kalėdų, vienbalsiai susitaikyta išbraukt Gliksburgų dinastiją, kad ją neprileidus daugiau prie Grekijos sosto, bet kada Venizelos pasiulė priimt republikos formą, parlamente kilo didžiausis trukšmas. Prie besipriešinančių parlamento narių prisidėjo ir svečiai galerijose, ir parlamentas turėjo išsiskirstyt vienai savaitei, kad dar "pasimislyt".

VOKIETIJOS STRAIKIERIŲ RIAUŠĖS.

Elberfeld, Vokietijoj. Tarpe audėjų straikierių ir policijos kilo didelės muštynės Werdene, Leneppe ir Barmene. Muštynes pradėjo straikieriai, kurie pasipiktinę firmų pasiulymais mokesčio už viršlaikius, surengę parodas ėmė šaudyt į policiją, besistengenčią parodą išvaikyt. Šaudymai tęsėsi iš abiejų pusių porą valandų. Daug sužeista yra abiejose pusėse. Audėjams simpatizuojant išėjo straikan 15,000 geležies darbininkų ir 9,000 namų statėjų.

SUKILĖLIŲ LAIVAS PRIE TAMPICO.

Tampico, Meksikoj. Prie uosto prisiartino sukilėlių skraiduolis "Zaragoza", kuris apsistojo upėje Panuco, apie mylios atstume nuo uosto. Yra sprendžiama, kad į uostą artinasi ir daugiau laivų, tad šis pirmasis čia atplaukė tik kaipo žvalgas. Pasklidus gandui apie Zarogozo atplaukimą, Suvienytų Valstijų skraiduolis "Richmond" leidosi plaukt Tampico link, kad apsaugojus ten aliejaus laukuose dirbančius savo valstybės pavaldinius.

POLICIJA IŠVAIKĖ KOMUNISTUS.

Wilkes-Barre, Pa. Praėjusioj nedėlioj policija užklupo Concordja salę, prie kurios buvo susirinkus minia komunistų į manifestacijas, suruoštas Lenino laidotuvėms. Prie salės durių buvo iškelta raudona ir juoda vėliavos, dalyviai tokius jau ženklelius turėjo prie savo švarkų atlapų. Policija nudraskė vėliavas ir nuo krutinių ženklelius, paskui dalyvius privertė nusiimt kepures prieš Suvienytų Valstijų vėliavą ir atiduot jai garbę.

KURIA POLICISTAMS PIRTĮ.

New York, N. Y. Policistų kinkos sudrebėjo, kuomet komisorius Enright, nesulaukdamas policistų pataisos, tris žandarus, 11 kapitonų, 17 leitenantų, 23 sergentus ir 330 paprastų policistų perkėlė į kitus distriktus, kur jie nuokart nesusibroliavę su niekdariais, turės savo pareigas pildyt kiek teisingiau, nes savuose distriktuose jie tik rupinosi savo valandas vietose išbut, tvarkos visai nežiurėdami. Gi Philadelphijoj generolas Butler iš tarnystos pradėjo atstatyt policistus ir jų vieton samdyt ištikimus.

NUMIRĖ LUKSEMBERGO KUNIGAIKŠTĖ MARĖ.

Munich, Vokietijoj. Hohenburgo tvirtovėje numirė didė Luksemburgo kunigaikštė Marė, kuri pasidavė apdikcijai 1919 metuose, prašant jos seserei. Marė plačiai buvo žinoma iš pasaulinės karės laikų savo protestu prieš Vokietijos kariumenę, kuri buvo pasiryžus eit per Luksemburgą į Francuziją. Tada ji protestavo nevien žodžiu, bet dar skersai gatvę pastatė savo automobilį, kad juomi užtvert kareiviams kelią. Pastaruoju laiku ji buvo karmeličių kliošloriuje.

DAUGINANTĖS KALINIAMS REIK IR PINIGŲ.

New York, N. Y. Garsus Sing-Sing kalėjimas kaskart darosi turtingesniu kaliniais ir kriminalistais, kuriuos reikia žudyt. Užtai kaikurie kalėjimo perdėtiniai reikalauja didesnių algų, ir taip: Kalėjimo kapelionas kunigas Cashin reikalauja pakėlimo algos nuo $250 iki $3000. Vyriausis daktaras Squires reikalauja daugiau $500, principalas reikalauja $2,700, profesorius Henzel $1800, dr. Shafmeister $2400, aptiekius Smith $1700 ir kiti po mažiau. Dar gali sustraikuot...

FALL'O SKANDALAS NESIBAIGIA.

Washington, D. C. Aną savaitę prasidėjęs skandalas dėl buvusio valstybės ministerio Fall, nesibaigia, ir prezidentas Coolidge netrukęs imsis pats dalyką ištirt, kad kaltininkai butų nubausti už valstybės prigaudinėjimą. Fall darydamas kontraktus dėl aliejaus, kuris buvo Rusijon gabenamas, padarė klastas suglemždamas kiek pinigų, apart to ant aliejaus jis dar pasiskolino $125,000.

CARO GIMINAITIS DIRBS FABRIKANTUI FORDUI.

Paris, Francuzijoj. Buvęs Rusijos kunigaikštis Orlov, giminaitis buvusio Rusijos caro, pasirengė kelionėn į Detroit, kad su pačia ir savo giminaičiu Sokolovu gaut darbą Fordo automobilių fabrike. Kada išmoks darbą ir prie automobilių dirbimo, jis žada grįšt į Bordeaux ir ten susirast darbą Fordo agenturoj, kaipo mekleris tarp firmos ir automobilius perkančiųjų.

15 ŽUVO GAZO EKSPLIOZIJOJ.

Pawtucket, R. I. Namuose prie Cumberland ekspliodavo gazo žiburio duda, ir užsidegęs gazas suardė kelioliką artimų namų. Griuvant namams ir gaisrui plečiantės, žuvo penkiolika žmonių, kurie nakties metu stengėsi gelbėt savo gyvastis. Apart žuvusių yra daug susigrudimuose sumankytų, iš kurių keli turės mirt.

IŠMAINĖ ARKLĮ SU ROGĖMIS ANT DEGTINĖS.

Nashua, N. H. Prohibicijos agentai darydami kratą J. Barreto namuose, atrado gorčių degtinės. Nusitempę agentai jį teisman pastatė kaltininko tribunoj. Teisėjui klausiant kur jis gavo tą gorčių degtinės, jis paaiškino, kad išimainęs su nežinomu žmogum. Už gorčių degtinės jis atidavė arklį su rogėmis, plėškėmis ir viskuom, kas priklauso važiui. Nubaustas jis likosi $50.

STUDENTAI APVOGĖ PAČTĄ.

Butte, Mont. Missoulos pačtas surengė du siuntiniu pinigų į banką, bet pirmiau negu siuntiniai buvo išsiųsti, jie kaszinkur dingo. Po kiek laiko federališki detektivai susekė vagilius, kuriais pasirodė Montanos universiteto studentai: R. Akler, A. Haller, ir B. Quesnel. Jie prisipažino pinigus paslėpę po tiltų per Missoula upę, bet jieškant pinigai nesurasta. Visi sugrusta į kalėjimą.

KITA NELAIMĖ KASYKLOSE.

Shanktown, Pa. Lankashire kasyklose ištiko smarki gazo ekspliozija, kurios trenksmui suardžius kasyklų urvus, daug darbininkų palaidota. Ikišiol išimta dvidešimts negyvų lavonų, truksta dar penkiolikos, apart tų, kuriuos išgelbėta gyvus. Darbas eina dienomis ir naktimis prie kasimo griuvėsių, kad suradus dar trukstančius.

ATŠAUKS IŠ AMERIKOS LAIVUS.

Washington, D. C. Karišlas departamentas buvo pasiuntęs Tampico uostan kariškus laivus, kurių vienas buvo apsistojęs Vera Kruz uoste, kad ten galbėt Suv. Valstijų pavaldinius, jei atsitiktų kas negeistino iš sukilėlių pusės. Dabar sukilėliams paskelbus Tampico uoste blokadą, departamentas laivus atšaukia ir prisako išimt savo minas, kad jos nesuardytų sukilėlių laivus ir tuomi valstybė nebutų įtraukta karėn su sukilėliais.

Vėliausios žinios.

Tokio. Sibyre pasklidus žiniai apie Lenino mirtį, baltgvardiečiai visą Amuro provinciją paskelbė nepriklausančia Rusijai. Kariumenė užėmė Vladivostoko geležinkelį ir eina į rytus.

London. Iškilęs Anglijos geležinkelių pečkurių ir mašinistų straikas, po devynių dienų pasibaigė, darbininkams su kompanijomis susitaikant.

Washington. Suvienytos Valstijos pripažino Grekiją, su patėmijimu, kad skirtumo nebus kokios formos valdžia Grekijoj bus priimta.

Konstantinopol. Turkijos valdžia panaikino uždraudimą svaiginančių gėrimų, kurių sunkimą ir pardavinėjimą paima į savo rankas.

Žinios iš Lietuvos

Nubaudė Panemunio kleboną.

Rokiškis. Nuovados teisėjas nubaudė 300 litų arba dviem savaitėm kalėjimo kunigą Norkų, Panemunio kleboną. Jis atrasta kaltu užtai, kad dirbo žemę, kuri priklauso gležinkeliui. Jis buvo persergėtas, kad niekas neturi tiesos naudot žemę, kuri įeina už kuoleliais užžymėtos linijos tulame atstume nuo geležinkelio, bet jis tai ignoravo, pasiteisinęs, kad tame reikale turi jam tik bažnyčios valdžia duot pasargas, o tokių jis iš bažnyčios veldžios negauna.

Išėjo iš namų, bet netuščiomis.

Papilė, Šiaulių apskričio. Augustaičių kaime pas Valentinavičių tarnavo bernas Antanas Krasavičius, ir staiga kaščinkus dingo, namo neparėjo. Nesulaukiant pareinant buvo manyta, kad kokia nelaimė jį kur patiko, bet apsižiurėta, kad paties šeimyninko dingę visi geriausi drabužiai. Iš to dasiprotėta, kad Antanas ne su nelaime susitiko, bet tyčia iš namų išėjo, ir tai... netuščiomis.

Greit bus metalinių pinigų.

Kaunas. Netrukus Lietuvoj bus išleista metaliniai pinigai. Pirmiausia bus išleista variniai ir aluminiai 1, 2, 5, 10, 20 ir 50c., ir vienas litas. Kiek vėliau bus išleista 2, 3, 5 ir 10 litų sidabriniai, ir 25 ir 50 litų auksiniai. Tokiu budu Lietuva dar vienu žingsniu pralenks kitas Europos valstybes, kurios nespėja popieras spaustuvėse spaudint.

Lietuvoj šalta ir gili žiema.

Kaunas, 8 Sausio. Po buvusios begalo šlapios vasaros ir ilgo lytingo rudens, iki Kalėdų Lietuvoj žiemos beveik kaip ir nebuvo, vis buvo labai šlapia. Gi prieš pat Kalėdas, nuo 20 d. Gruodžio staiga pradėjo šalt, prisnigo daug sniego ir ikišiol šaltis vis dar laikosi ir kaskart stiprėja, ir nuo 5 d. Sausio šaltis rytais jau siekia 20—25 laipsnių (turbut Roumuro termometro Red.).

Toks didelis ir ilgas šaltis biedniems žmonėms yra nemažas smugis, nes malkos labai brangios, neturi šiltų drabužių, tai jie su nekantrumu laukia atodrėgio, arba nors nupuolant šalčio.

Lietuvos sunus.

Bolševizmas Lietuvoj.

Lietuvos bolševikai 1919 metais turėjo didesnį pasisekimą, kurie jau buvo tuomet užgrėbę didesnę Lietuvos dalį, bet paskui prakišę savo autoritetą vis dar nesiliauja dėję pastangas atsigriebt dar ir dabar. Gi geresniam pasisekimui jie stengiasi pasinaudot kiekvienu sunkesniu valstybei momentu ir tais laikotarpiais jie intensyviškai sukrunta griaut valstybės pamatus ir šaukt prie kruvinų riaušių. Štai ir dabar, valdžiai sumažinus valstybinių įstaigų etetus, kuomet iš įstaigų tapo atleista apie pusė tarnų, Lietuvos bolševikai labai subruzdo ir atspaudinę daugybę visokios rušies proklamacijų, kuriose prirašyta visokių nesamonių ir prasimanymų, ir šaukiama nuverst dabartinę tvarką ir įvest sovietų valdžią, ir tokių lapelių plačiai paskelidė po visą Lietuvą. Vienok šis jų pasiryžymas uždavė smugį patiems bolševikams, nes jiems subruzdus, kaip girdėt, žvalgyba daugelyje vietų surado jų lizdus ir suėmė daug įžymių bolševikų veikėjų—Maskvos agentų.

Lietuvos bolševikai, kaip matyt iš jų proklamacijų, Kaune turi gerai įsteigtą slaptą po užvardijimu "Spartako" spaustuvę, kurioje gana gausiai spaudina įvairiomis kalbomis savo proklamacijas ir laikraštėlius, ir skleidžia po Kauną ir provincijoj. Lietuvos žmonės į bolševikų literaturą neatkreipia nė mažiausios domos.

Lietuvos sunus.

Lietuvos dabartinė padėtis.

Pradedant šiuos 1924 naujus metus, Lietuvos šiadieninė visapusiška padėtis, trumpai viską suglaudus, reikia pasakyt, nėra gera, bet nėra ir visai bloga. Dėka Lietuvos ukininkų darbštumui ir jų ištvermingumui, nežiurint sunkių gyvenimo aplinkybių ir piniginių krizių, ekonomiškai šalis, nors ir iš lėto, bet, visgi kįla augštin ir dabar Lietuvos ukis ir net pramonė jau augščiau stovi negu kad buvo prieš karę, ypač gyvulinikystės srityje. Prieš karę Lietuvos kaimiečiai mažažemiai neturėjo tokių gerų arklių ir raguočių, kokius daugelis jų turi dabar.

Lietuvos šiadieniniame gyvenime labai pastebima yra tai šios blogenybės bei trukumai, butent: labai įsigalėjusi žmonėse girtybė, huliganizmas ir stoka litų. Su paminėtomis blogenybėmis o ypač su huliganizmu, aštriai kovojama ir ta sunki kova, reikia pasakyt neblogai ir sekasi, nes pastaruoju laiku kriminališka milicija yra gana daug sugaudžiusi visokių profesionališkų ir pavojingų plėšikų, ir nuožmių žmogžudžių. Gi su girtybe ir finansiniu kriziu kova einasi nekaip. Girtybė Lietuvoj šiuo metu ne mažėja, bet dargi plečiasi ir labai plačiai yra įsigalėjusi tarpe geležinkeliečių, kurie net nesidriovi girtuokliaut pildydami savo tarnybines pareigas ir pertai jau buvo nemažai visokių blogumų ir nuostolių. Gi su finansais blogai, kad apyvartoj mažai litų ir neišrandama budo jų daugiau paleist, nes nėra aukso ir tvirtos svetimos valiutos jų padengimui.

Politišku žvilgsniu, Lietuvai labai daug kenkia tai, kad ji negali atgaut išplėštosios lenkų grobikų sostinės Vilniaus ir neišspręstas Klaipėdos klausimas.

Lietuvos sunus.

LENKIJOS AMBASADOJ DĖGTINĖS "ŠMUGELIS".

Laikraštyje "Labor" išeinančiame Washington, D.C., Donald Ramsey kiek plačiau aprašo skandalą, kurs kilo Lenkijos ambasadoj suradus vedamą degtinės "šmugelį". Sako, atrasta ambasados rusyje degtinės net už $35000 vertės! Ramsey sako, kad Washingtone jau nuo seniai degtnė dvokia, plaukdama iš užrubežio. Musų sostinėje yra trijų rušių diplomatija: paslapčių diplomatija, doliario diplomatija ir —degtinės "šmugelio" diplomatija.

Prieš tulą laiką federališki prohibicijos agentai susekė vežimą (truck), prikrautą degtine, ir norėjo jį suimt, bet nebuvo galima, nes Lenkijos atstovas užprotestavo, sakydamas, kad visas tas "tavoras" jam ir jo valstybei priklauso...

Padarius investigaciją, paaiškėjo, kad šis "proszępanas", Lenkijos atstovas, yra "butlegeris" ("šmugelninkas"), turintis platų monapolį netik valstybės sostinėje Washingtone, bet ir Baltimorėje. Patirta, kad nuo jo net ir Suvienytų Valstijų valdininkai pirkdavosi sau "polską wódką"....

Tennessee valstijos kongresmonas E.L.Davis, tuomi pasipiktinęs, įnešė kongresan skundą. Kongrese kilo didelis nusistebėjimas ir trukšmas. Valstybės ministeris Hughes tapo užklaustas, ką jis mano veikt šiame reikale, laužyme Volsteado akto. Hughes atsakė, kad jis mano pareikalaut Lenkijos, idant ta atšauktų savo tokį atstovą, o tai nepadarius, su Lenkija turės but pertraukti ryšiai ir atstovas turės but prievarta išvarytas iš Suvienytų Valstijų.

Apart "proszę-panų" ambasadoriaus yra dar kiti du diplomatai — "šmugelninkai", tąi Kubos ir Honduros atstovai. Sako, kad kiekvienas, kuris nori paragaut "užrubežinės", gali gaut šių valstybių legacijose, Washingtone.

Tai mat koki diplomatai atstovauja Lenkiją, kilę iš "grafiškos" kilmės. Jie gauna gerą publikaciją, ir galbut, už tokią pramonę gaus ir per nosį, Varšavos šlėktos, nuo Vašingtono valdžios, ir vargiai tas praeis ramiai, nes kongresas dėlto pasiginčijo gerai, ir nėra abejonės, kad proszę-panas liksis išguitas iš Washingtono, už begėdišką pramonę.

Tai prie ko privedė doliaris! Gerai dar, kad Lietuva čia ne atsiuntė savo atstovu kunigą Purickį, o tas kašzin ar butų likęs nesuteptas tokios pat reputacijos. Suvienytų Valstijų doliaris šių dienų gyvenime, ypatingai europiečiams, nepraeinamas net ir augštiems diplomatams, gaunantiems dideles algas. Tiesa, proszępanų markės susitraukė iki zero, nėra ko stebėtis, kad "šlėktų" ambasadorius uždarbiauja "šmugelio" keliais...

Meškučių vaikas.

PRANAS LEVERIS
Dailydė-staliorius.
Užima kontraktus ant budavojimo ir taisymo namų. Taipgi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkite kreiptis pas mane, po numeriu —
15 Millbury Street,
Tel. Park 8177, Worcesteryje.

Ar Kenčiat Nuo Vidurių Nesmagumo ir Nevirškinimo?

Žmonės tankiai mano, kad jie turi širdies ligą arba appendicitis, iš priežasties skausmo, kuris ištikro paeina nuo geso viduriuose. Eikite pas savo aptiekorių ir nusipirkite Pepsinic Seltzer, jei norit pasveikt.

PEPSINIC SELTZER

yra vienintėlė gyduolė, kuri palengvina nerviškumą, vidurių nesmagumus ir numalšina vėnimą laike neštumo. Neturi jokių vaistų kenksmingų širdžiai. Galite gaut bile aptiekoje.

Pepsinic Seltzer Company.

Kudikiai mėgsta jį!
Jie net prašo daugiaus!
Bet kuomet jie yra labai jauni ir dar negali kalbėti, tuomet jų akys kalba už juos—tik pastebėkit kaip jie užsidega džiaugsmu, kuomet motina paima butką
BAMBINO
[reg. S. V. Pat. Biuro.
Pastebėkit jų pastangas nuryti šitą skaniausį vidurių paliuosuotoją, kokis tik kuomet nors buvo padarytas. Ir jis yra lengviausia, vienok veikia pasekmingiausiai! Motinos—jūs nežinote to smagumo jausti malonumą, pasitikėjimą ir užsiganėdinimą, jei jūs nenaudojate BAMBINO, kuomet kudikis pasidaro neramiu, suerzintu, piktu—tai yra tikrl. žeklai vidurių užkietėjimo. Miegokite šiąnakt ramiai, bes su auštančiu rytu kūdikis vėla bus linksmas kai visuomet. BAMBINO atliks savo darbą ir atliks gerai!
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

Tel. Park 2470
BEN. MENDELSOHN,
Advokatas
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėj. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoj, taip Europoj.
390 Main St., Room 391—932, Worcester, Mass.

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ LINIJŲ

Reguliariškas Ir Pašto Laivų Patarnavimas Nuo New Yorko į Bremen'ą Ir Southampion'ą
Į LIETUVĄ
Tiesioginė Kaina Ir Tiesioginis Keliavimas.
S. S. Leviathan — S. S. George Washington
S. S. America — S. S. Pres. Roosevelt
S. S. Republic — S. S. Pres. Harding
Geriausi 2 ir 3 klęsų kambarių parankumai. Geriausis valgis duodamas, valgymo kambariuose. Rukymo kambariai. Moterims kambariai. Skirtingi kambariai. Pasivaikščiojimui dėnys. Beno koncertai. Rašykite, reikalaudami pilnų informacijų:
UNITED STATES LINES,
75 STATE STREET, BOSTON, MASS.
KANADOS RAŠTINĖ: 79 QUEEN ST., TORONTO.
LOKALIAI AGENTAI VISUOSE MIESTUOSE.
Valdantieji Operatoriai del
UNITED STATES SHIPPING BOARD

JONAS CIVINSKAS
Perkrausto namų rakandus šiame mieste ir perkrausto į kitus miestus, veža anglius ir persamdo trokus prie visokių darbų. Adresuokit šiaip:
340 HARDING ST., WORCESTER, MASS.
Telephone Park 4156

Apsimoka Taupyt Leibelius

MES esame didžiausi gamintojai Pieno produktų pasauly, ir vartojame tik geriausį pieną bei cukrų blėšinėse Kondensuoto Pieno. Mes gaminame tam tikrą rušį, kaip matai ant paveikslo, kuri turi didelę vertę, nes už jo leibelius duodamos brangios dovanos. Kiekviena gera ir ekonomiška Lietuvė šeimyninkė turėtų ją turėt visados ledaunėje.

Suprasdami, kad yra daug lietuvių šeimyninkių, nežinančių, jog mes duodam dovanas už tą rušį, mes siulome ypatingą pasiulymą. Siulome idant kiekviena gaspadinė susipažintų su ja ir su dovanomis, kurios sykiu eina su kiekviena blėšine.

YPATINGAS PASIULYMAS

Jei išrašysi šio apgarsinimo kuponą ir nuneši jį į arčiausią dovanų krautuvę, žemiau nurodytais adresais, arba prisiųsi mums, tai gausi Paveiksluotą Dovanų Katalogą ir Ypatingą Dovanų Kortą, kuri skaitysis už 10 leibelių. Bus priimama tik viena tokia korta nuo vieno pirkėjo duodančio 40 ar daugiau leibelių.

Bile musų Dovanų Krautuvė apmokės šitą kortą drauge su bile kitais leibeliais nuo šitų blėšinių. Jei Tamistų mieste nėra krautuvės apmokėjimui šitų leibelių ir Ypatingos Dovanų Kortos, tai prisiųsk juos mums, kartu su numeriu dovanos iš Paveiksluoto Dovanų Katalogo, ir mes ją prisiųsime Jums be iškasčių.

MUSŲ DOVANŲ KRAUTUVĖ BOSTONE
Prie 89 Friend Street arti Haymarket Square.

Kitos Dovanų Krautuvės:

FALL RIVER, MASS., 14—3rd Street, arti Bedford Street,
BRIDGEPORT, CONN., 105 Congress Street, arti Main Street.
NEW HAVEN, CONN., 105 Temple Street, arti Crown Street.
PROVIDENCE, R. I. 49 Aborn Street, arti Washington St.

Nuoširdžiai užkviečiame aplankyt bile krautuvę, su ar be leibelių, kad peržvelgus didelį pasirinkimą naudingų ir gražių dovanų, kurias visai dykai gaunate už leibelius.

Prašyk savo groserninko tik tos Borden blėšinės, kuri duoda brangių dovanų už savo leibelį. Mes perkame savo dovanas dideliais kiekiais ir jos todel yra du sykiu daugiau vertos, negu jei pirktum pats

Borden's Premium Co., Inc., 44 Hudson St., N. Y. C. Data Sausio 31.
Šitas kuponas turi but apmainytas į 15 dienų nuo datos ant Ypatingos Dovanų Kortos.
Vardas ..... (No. 1)
Adresas ..... (Lithuanian)

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

by

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: In United States — $2,50
In Foreign Countries — $3,00
Single copies — 5 cents.

Advertising rates on aplication.

AMERIKOS LIETUVIS

Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas

per

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose — $2,50
Kitose valstybėse — $3,00
Pavieniai egzemplioriai — 5 centai.
Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš augšto.

Entered as Second Class matter September 29 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, ander the Act of March 3 1879.

FRANCUZIJOS STOVĖJIMAS ANT NUPUOLIMO SLANKSČIO.

Nuo pat pasaulinės karės užsibaigimo ir net iki pastarųjų mėnesių Francuzija labai garsiai rėkavo ir kitiems ramybės nedavė, su kuom tik ji kokį reikalą turėt galėjo. Visa Europa ir net Amerikos šiaurinės valstijos žiurėjo į ją ir nekartą statė klausimą, kas čia bus toliau, jei Francuzija ne nurims ir lermus kels anksti ir vėlai. Lietuvai taipat parsiėjo daug nesmagumų panešt netiek su savo nenaudėle kaimyne Lenkija, kiek su Francuzija, kuri Lenkiją stumdo šen ir ten. Francuzija lošė didžiausią rolę ir prie Vilniaus Lietuvai paveržimo, ir prie Klaipėdos lenkams pasisavinimo, nekalbant jau apie tai, kad visose konferencijose tik Francuzija lošė rolę smarkaus referento, ir tik išimtinai Lenkijos naudai. Beto ji dar siekė ir prie Vokietijos galutino pasmaugimo, ir prie Anglijos apvaldymo, o su Suvienytomis Valstijomis, kurios vienos ją išgelbėjo nuo Vokietijos laike didžiosios karės, nė kiek nesiskaitė.

Ir tik su sykiu taip smarkiai betrepsėjus Francuzija ėmė ir nutilo. Šiadien jau nesigirdi jos keliamo trukšmo, nesigirdi grumojimų niekam, net ir apie Vokietiją, kurią ji taip godžiai siekė apglėbt, ji beveik jau nieko nekalba, nors ta kaip pirmiau taip ir dabar nieko jai neduoda, ir nešoka pagal jos pernai užtaisytas stygas, kurių skambėjimu manyta pašokint netik vieną Vokietiją, bet ir visą Europą. O jei tas jai butų pavykęs, ji butų siekus dar ir toliau. Bet tas viskas nenusisekė, ir šiadien ji jau tyli.

Bet nutilo ji ne dėl kokių savo gerų norų. Ji nutilo, nes buvo priversta savo locnais, nevykusiais išrokavimais, kurie ją privedė prie to paties klano, kuriame maudosi ir jos sėbrė Lenkija. Jos "geležinė" ranka, kuria vadinta priemeras Poincair, šiadien jau kalba, kad kaip nors išgyvenus iki naujų rinkimų, ir visą jo privirtą "košę" palikus iškabint kam kitam, tai yra, kitam priemerui ir naujam parlamentui. Apie Francuzijos išganymą ir į padanges iškėlimą, kad pastačius ją viešpačiu visai Europai, jis jau nekalba. Vieton to jis kalba tik apie visuotiną krizį, kaip ekonomišką taip ir finansišką, ant kurio slankščio valstybę jis pastatęs tik dabar praregėjo.

Krizis Francuziją jau pasiekė iki tikrojo laipsnio. Pinigų rezerva atskiesta iki tiek, kad kurse pinigai stovi greta Lenkijos pinigų, ir bile dieną jie atsistos greta buvusių Vokietijos ir Rusijos popiergalių. Rezerva išeikvota okupacijai Ruhro krašto, kur reikėjo palaikyt ikišiol pulkus kariumenės, paskolomis Lenkijai ir Čekoslovakijai, o likusi dalis atskiesta popieromis iki tiek,kad pinigai likosi vertėj tik žymus mažiausiu nuošimčiu. Finansitais tai pamatę, pastaromis dienomis pradėjo ištraukt visus savo abligus ir parduot juos tik už Suvienytų Valstijų doliarius, neimant vietinių pinigų visai. Tai ženklas didžiojo krizio, koks kilo Vokietijoj, ir matosi, kad Vokietijos likimas Francuzijoj ne išvengtinas. Valdžia suskato gaudyt ir areštuot pinigais spekuliuojančius, lygiai kaip tai daryta Vokietijoj. Gyventojai apkrauta mokesčiais, bet ir taip nieko nebus laimėta, nes apskaičius kek mokesčių bus šiais metais surinkta, pasirodo, kad įeigos dvylika milijardų frankų bus mažesnės už išlaidas. O čia dar kariškos skolos. Anglija jau spiria Francuziją atmokėt skolą, apie penkis šimtus milijonų svarų sterlingų. Suvienytos Valstijos netrukus žada pareikalaut taipgi kariškos skolos apie keturis milijardus doliarių, o čia nėra iš ko paimt net nuošimčius apmokėt. Ir kaip ne ėmus, sausą tuščiu pripildyt visgi negalima.

Ir taip diena po dienai laukiama Francuzijos nupuolimo, nes vienatinė viltis liekasi tik Vokietijoj. Jei Vokietija galės mokėt kontribuciją, tai iš ten gaunant šiek tiek, bus galima pusbadžiai gyvent, bet jei iš Vokietijos nebus kas iškrapštyt, parsieis tą patį vargą vargt, kurį vargsta Vokietija, ir ne šiadien tai ryt, su Francuzija parsieis vargt ir Lenkijai, kuri ir taip jau maudosi nepritekliuje. Ir kaip viena taip ir antra, kol nesumažins kariumenę, kol didesnę pusę kareivių nepaleis gamint produktus, kol laikys apginkluotas gaujas tik kaimynų apiplėšimui, tik svetimo turto paveržimui, kad tuomi pelnius galiunolupiko vardą, išeities nebus.

Tokia Francuzija privalė džiaugtis savo išlikimu nuo didžiosios pasaulinės karės, ir ačiuot Suvienytoms Valstijoms kaip ir kitoms valstybėms, kurios ją atgynė nuo galutino sutrempimo, trustis namie, atstatant nuteriotą savo kraštą. Nereikėjo lyg tam nupeštam gaidžiui stogais laipiot ir gazdint ką tik pamatant, o tada ir "Dievas butų padėjęs". Gi kuomet pasielgta kitaip, be atodairos, kad karė visgi suteiks smugį, paliks ilgai atminčiai savo pasekmes, nereikia ir stebėtis, kad prie pragaišties prieita, nes to išsisaugojimui kelio ne jieškota, ir apie jo jieškojimą net ir nemanyta. Dabar liksis tik vienas: Ką pasisėjai, tą ir nusipjauk.

Nauji verksmai.

Varšavos lenkų laikraščiai, pasiremdami lenkų žvalgų Lietuvoj organu "Dzien kowienski", pravirko visu balsu, kad Lietuva prigavo Tautų Lygą, kurios Lietuva yra nariu. Sulyg denunciacijų, Tautų Lyga buvo įteikusi Lietuvai dekleraciją, nurodančią kaip Lietuva turi skaitytis su Lietuvoje gyvenančiais lenkais, neva tai su svetimų tautų mažuma. Sulyg Lietuvos konstitucijos, tą dekleraciją seimas turėjo patvirtint, ar atmest. Seimas didžiuma krikščioniųdemokratų balsų dekleraciją atmetė, kas reikia skaityt faktu, kad Lietuva nesutinka tautų mažumas glostyt taip kaip Tautų Lyga reikalauja.

Bet ne tame visa svarba. Svarba tame, kad Lietuvos priemeras Galvanauskas Tautų Lygą prigavo, o tai štai kaip: Dekleraciją Tautų Lygai jis negražino, nėgi paaiškino, kad ji yra atmesta. Vieton to jis tik laišką parašė Tautų Lygai, kad Lietuvos valdžia tą dekleraciją turės savo mintyje. Na, ir kągi?! Tautų Lyga į tą priemero Galvanausko laišką taip jau aklai atsinešė, jog paskaitė jį dokumentu, parodančiu, jog Tautų Lygos deklaraciją Lietuvos seimas ratifikavo (patvirtino), ir dabar skaitoma, kad Lietuva jau pildo tos dekleracijos paliepimą, kuomet nėra nieko panašaus, nes Lietuva tą dekleraciją atmetė, ir kuomet Tautų Lyga mano ką kitą, lenkams aiškų kad dabar lenkai Lietuvoj bus kankinami ir "mučijami", o Tautų Lyga vis tikės, kad Lietuva pildo jos dekleracijos paliepimus.....

Dabar verkiantieji lenkai, kartu su intrigantų organais visų balsu reikalauja, kad už tokias "prigavystes", Tautų Lygos apvylimus,Lietuva kuogreičiausia butų išbraukta iš Tautų Lygos narių tarpo, nes, girdi, ar tai galimas daiktas, kad Lietuva, kaipo apgavikė tarptautiškos tiesdarystos įstaigos, galėtų pasilikt tos pačios įstaigos nariu. Juk ji gali ir kitą kartą papildyt prigavystą, ir netik tokią, bet daug didesnę.

Taigi, taigi. Jei tikėt šitai "prigavystei", tai reikia dar kartą pasakyt, kad šita lyga tikrai nešupranta netik jau tautų mažumos Lietuvoj padėties, bet ir pačių instruktorių reikalavimų, o ant galo net ir formų. Nors reikėjo suprast, kad pažymėjimas turėjimą mintyje, anaiptol nereiškia ratifikaciją! Prie to ir Lietuvos neprieteliams, lenkiškiems provokatoriams turėtų but aišku, kad už tokį lygos žioplumą Lietuva čia kaltinama nė baudžiama but negali, jei lyga išsisvajoja sau nėsamus daiktus.

Prašo laikraščių.

Vienas lietuvis iš Lietuvos, Alytaus apskričio, Lietuvoje, "Vienybėje" rašo su nusiskundimu, kad Liškavoj truksta Amerikos lietuviškų laikraščių, ir prašo, kad lietuviai užrašytų Liškavon savo pažįstamiems "Amerikos Lietuvį, "Sandarą" ir "Vienybę". Pageidaujama, kad į kiekvieną Liškavos aplinkės kaimą šių laikraščių pareitų bent po dešimts ar penkioliką egzempliorių. Už laikraščius žadama atsilygint žiniomis iš to krašto.

Amerikos lietuviams, kaip liškaviečiams taip ir iš kitų Lietuvos dalių paeinantiemss, reiktų į šį prašymą atkreipt domą, ir minimus laikraščius užrašyt. Lai jie sveiki skaito. Jie turi ten savo laikraščius, vietinius, bet tuomi dar nepasiganėdina. Matyt, kad jie mėgsta daug skaityt, to jiems reikia ne pavydėt. Męs žinome, kad svetimtaučiai skaito po kelis laikraščius, kodėl lietuviams negalima skaityt bent po du tris. Bile tik nori skaityt, duot jiems laikraščių, o kad perbrangiai jiems parsieina patiems prenumeruot Lietuvos ir Amerikos lietuviškus laikraščius, dėl savo pinigų mažo kurso, tad labai gerai padarys tie, kurie savo pažįstamiems ir draugams šiuos laikraščius užprenumeruos.

Nauja šmėkla.

Pastaromis dienomis pasklido įvairus gandai apie naują anarhijos šmėklą Rusijoje, ypatingai apie Trockio įtekmės galutiną prasmegimą. Iš Londono parbėgančios žinios pasakoja, kad Maskvoš slaptoji policija, vadinama "čeka", atvažiavus prie Trockio rumo, šarvuotu automobilium, stengėsi įsiveržt vidun, bet atkakli sargyba prie vartų, nesutiko ją vidun įleist. Tada užpuolikai dinamitu išardę vartus veržėsi vidun, bet juos sulaikė eilė dygliuotos tvoros ir sutrukdė kiek laiką, kol pašaukta kariumenė juos nuvijo šalin. Trockis tą naktį kaszinkur dingo ir nėra žinios kur šiadien jis tikrai gyvena. Maskvos žinios sako, kad Trockis gyvena savo vasarinėje rezidencijoje, kitos tvirtina, kad gyvena kur tai Kaukaze, dar kitos, kad Krime. Berlyno žinios skelbia, kad Trockis rezignavo iš savo vietos ir dabar jo pareigas eina Leonas Kameniev.

Gi Paryžiaus žinios tikrina, kad Trockis tapo areštuotas Maskvos policijos. Areštavimui yra trįs priežastys, įtariančios: nelojališkumas komunistų partijai, suokalbiai prieš komunistų partijos komitetą ir neištikimybė trečiajam internacionalui, kas paaiškėjo susikirtime jo su komunistų partijos prezidiumu, kuomet prieš jį išėjo Buharin ir Zinoniev. Iš Rygos pareinančios žinios pasakoja, kad Trockis, susipykęs su komunistų autoritetais, gyvena šarvuotame trukyje Maskvos priemiestyje, gi jo vieton yra paskirtas generolas Budenin.

Paskalai yra paskalais, nieko tikro nepasakančiais. Aišku vienok, kad su Trockiu dalykai stovi gana blogai. Nuo tulo laiko jau žinios ir gandai vaikščioja, kad jis įtekmėje tarp rusų komunistų nupuolė gana žemai, ir vadų tarpe jis yra tiesiok nepageidaujamas, kaipo perdaug nusidėvėjęs, dargi pradėjęs žengt atgal, nes vieton toliasnio ginklavimosi, jis ėmė siulyt, ir tai ne atleistinai, ginklavimąsi sulaikyt, ir net jį sumažint; reiškia, jis pradėjo demokratėt. Ir kaip ten nebutų, tuose visuose paskaluose, tuose visuose gandeliuose, yra kas nors tikro, ir todėl reikia skaityt Rusijoj gemant naują anarhiją pačioje valdžioje. Galbut greitai ten susikurs pavydas tarp autoritetų, ir jie ims vienas su kitu pjautis už vietas valdžioje, ir jei tas įvyktų, negalės viskas apsieit be naminės karės, revoliucijos. Ikišiol Rusijoj, nuo pat carų sosto sugriovimo, niekas dar nesusitverta, niekas ne pastatyta. Vieton to ir taip šalis apsileidus, dar labiaus sugriuvo, nuskurdo, nė kiek nepažengus. Tas viskas lyg ko laukia, ir gal sulauks—naują revoliuciją.

Tai ne tiesa.

Praėjusios savaitės laidoje męs pasiskolinę iš "Varpo" žinutę, savo skaitytojams apreiškėme, kad naujai atvykęs Lietuvos valdžios paskirtas konsulius Chicagos aplinkei ponas Žadeikis, savo kancelarijos sekretorium pasiskyrė seną chicagietį, daktarą Kazį Drangelį, ir kartu daktarą Drangelį pasveikinome su užėmimu vietos Lietuvos valdiškoje įstaigoje.

Tas vienok nebuvo ilgam, nes kitos savaitės "Varpo" laidoje radome gana šiurkštų daktaro Drangelio užginčijimą tos žinios, ir paaiškinimą, kad jis niekad nebuvo ir dabar nėra pakviestas pono Žadeikio vedamoj konsulatoj sekretoriaut. Tuomi ir męs tą skolintą iš "Varpo" žinutę dabar atšaukiame.

Rusijos pripažinimu ėmė rupintis netik Suvienytų Valstijų radikalai, bet ir Europos valstybės. Taip va ją pripažint rengiasi Italija, Anglija, Francuzija, Rumunija ir Čekoslovakija. Nuo tų ne atsilieka ir popiežius, ir jis žada Rusiją pripažint, kaip tik tai padarys Italija. O kad tas nenusitęstų ilgai, jis žada tuojaus kreiptis prie tautų lygos, patariant jai greitai priverst besirengiančiasias valstybes prie Rusijos pripažinimo.

Kelios žinios apie Leniną.

Neseniai miręs "Nikalojus Leninas" beveik visą savo gyvenimą praleido besislapstydamas nuo salptosios policijos Rusijoj, kuri jį sekiojo nuo vieno Europos krašto iki kitam, ir tik galiaus jam lemta buvo liktis diktatorium didžiausios pasaulyj valstybės su apie 200 milijonų pavaldinių. Jis jaunas dienas praleido baimėje ir policijos persekiojimuose; nekartą buvo slaptosios policijos siulyta net dovanos už jo suėmimą, gyvo ar negyvo.

Pats Leninas iš gimimo pavarde buvo Vladimyr Ulijanov, gimęs iš tėvo, paeinančio iš totorių giminės Ilič, tik dėl vietos Rusijoj priėmusios stačiatikystą ir pamainiusios pavardę iš Ilič Ulijanov. Gimė jis 10 Balandžio 1870 metuose, mažame kaimelyje Simbirsko gubernijoje, kur jo tėvas pirmiaus gyvenęs gavo vietą mokyklų inspektoriaus. Jaunas Vladimyras pradėjo lankyt mokyklą, o kad buvo gabus, pasekmingai pasiekė Simbirsko gimnaziją, kurios profektu tada buvo Feodoras Kerenski, tėvas vėlesnio Kerenskio, kuris buvo užėmęs priemiero vietą, carą prašalinus nuo sosto.

Keršto prisiega.

Kada Vladimyras turėjo 17 metų amžiaus, jo vyresnis brolis Aleksandra, žandarų likosi suimtas kaipo suokalbininkas pasikėsinime ant gyvybės caro Aleksandro trečio, ir už tai likosi nužudytas. Vladimyras, nors pirmiaus buvo užsikrėtęs keršintojo dvasia, dabar prisiekė, kad jis nedovanos caro despotizmui už brolio nužudymą.

Užbaigęs gimnaziją Vladimyras įstojo į Kazaniaus universitetą, bet iš ten netrukus buvo pavarytas dėl revoliucijonieriškos propagandos tarp studentų. Turėdamas 21 metus amžiaus gavo leidimą įstot Petrogrado (tada Petersburgo) universitetan, tiesų skyriun. Užbaigęs mokslą ėmė praktikuot advokaturą, bet pirmą bylą teisme pralaimėjęs, metė advokaturą ir ėmėsi plėtimo politiškos propagandos tarp darbo žmonių. Metuose 1897 jis suorganizavo darbininkų slaptą draugiją "Paliuosamas amtninkų klesos". Slaptoji žandarų agentura jį suėmė ir išsiuntė Sibyran. Bet tas jo revoliucijonieriškos ugnies liepsną ne užgesino. Jis Sibyre budamas rašė priešvaldiškas, revoliucijonieriškas brošiuras ir jas slaptais keliais siuntė į savo centrus, kurie jas platino tarp darbo klesos žmonių. Visose savo brošiurose jis pasirašė pseudonimu "Nikolai Lenin", ir tokiu buvo vadinamas pastarais jo gyvenimo laikais.

Rusijos dumai susikurus.

Atbuvęs paskirtą terminą Vladimyras Sibyre, sugrįžęs Rusijoj jau negyveno. Persikėlė jis į Vokietiją, paskui keliavo į Londoną, Paryžių, Bruselį ir Geneva, redaguodamas revoliucijonieriškas brošiuras. Susikurus Rusijos valstybės dumai, tarp dumos atstovų atsirado frakcijos, kaip konstitucionalistų, spalininkų (oktiabristų) ir kitokių, o tarp tų ir mažumiečių (menševikų) kurie pageidavo mažiau reformų, ir daugininkų, kurie reikalavo daugiau; šie pastarieji vadinosi bolševikais, nuo žodžio bolšie—daugiau. Bolševikų frakcija pasekė Vladimyro Ulijanovo ir laikui bėgant šita frakcija pasivadino "Rusijos revoliucijos partija". Metuose 1906 partijai suskilus, stipresnė jos dalis pasivadino bolševikų partija, kurią Vladimyras Ulijanov vadovavo per savo tarpininkus Rusijoje.

Carų sostui griuvus,

Carų valdžios bolševikai, kurie buvo tada žinomi kaipo nihilistai ir anarhistai, stropiai buvo gaudomi ir į kalėjimus kemšami. Jų buvo pilni didieji kalėjimai. Kada dumos atstovai radikalai 1917 m. prikalbino carą Nikalojų antrą išsižadėt Rusijos sosto, ir valdžią paėmė iš dumos atstovų susikurs gabinetas, paskelbta tuojaus amnestija visiems politiškiems kaliniams, kurie iš kalėjimų tuojaus tapo paleisti. Tuomi manifestu duota leidimas ir Vladimyrui Ulijanovui su 100 kitų politiškų pabėgėlių grįšt Rusijon. Jam sugrįžus jau nėjosi apie monarhijos panaikinimą, bet apie bolševikų partijos paėmimą valdžios į savo rankas.

Tuomkart priemeru buvo Vladimyro mokyklos dienų draugas Kerenskis, kuris da vė pačiam Vladimyrui kaip ir jo talkininkams agitatoriams pilną valią sugriaut ir pirmąją demokratišką valdžią, kurios galva buvo pats Kerenskis. Nuvertus Kerenskio valdžią, Vladimyras Uljianov likosi bolševikų partijos valdžios diktatorium.

Vladimyr Ulijanov vedė pačią iš tėvų Nazieda Krupską, kuri visą laiką šiadieninės bolševikų valdžios buvo nenuilstančia darbininke revoliucijonieriškoje dvasioje. Šiadien ji yra Rusijos tarybų valdžios gabinete kaipo komisorė "žmonių apšvietos" arba mokyklų direktorė. Šiadieninei Rusijos mokyklai parašė pirmo skaitymo knygą po antgaliu "męs ne vergai".

Vladimyras Ulijanov visą savo amžių gyveno neturtingai. Valgė bile gyvybę palaikyt ir rengėsi gana skupiai. Vienatinė jo mintis buvo, dienomis ir naktimis—darbininkų klesos žmonių politiškas gyvenimas. Rusų rašytojas Maksim Gorkyj apie Vladimyrą Ulijanovą, kaipo Leniną, kalbėdamas pasakė: "Jo gyvenime tik vienas obalsis—žmonių gerovė". Anglijos gabineto tulas ministeris pasakė: "Tai kantrus ir ištvermingas vyras".

PO MEDŽIU.

Malonųs broliai ir sesers! Jau pusę žiemos praleidome ir žmonės dar tikrai nežino kokį metų laiką jie gyvena, nes neturi progos su kuom nors apsipažint: vieną dieną sniegti, kitą lyja, trečią labai šala, ketvirtą didelis vėjas, penktą graži giedra, šeštą šilta, septintą pusnis ir šaltis, ir vėl atbulai. Ir taip žmonės diena po dienai vis kaszinko laukdami tuojaus pradės laukt pavasario, o tada gal parsieis atkentėt didžiausius nepatogumus, už visą žiemą, kada jau bus laikas tikėtis ko patogesnio.

Taip dedasi su gamta, kurią niekas negali suvaldyt ir sutvarkyt. Bet nekitaip dedasi ir su žmonėmis, kurie nekartą mėgsta garsiai pasigirt, kad jie yra galingi ir gamtą jau pasikinkę, ką nori, tą su ja daro. O vienok viskas yra kitaip, kuomet žmonės patys nekartą nemoka save suvaldyt nė sutvarkyt, viską veikdami ir nekartą net gamtą suvaldyt besistengdami pasirodo papatys apie valdžią ir tvarką nenorinti nusimanyt. Nors daug pavyzdžių galime surast to viso patvirtinimui, bet toli neidami pažvelgkime tik į poros savaičių praeitį, o pamatysime ką tokio netvarkaus. Štai kas ten viename mieste prasitarė esant reikalingu sušaukt "seimą" to miesto pramonininkų, kurių reikalams pasišventęs pasiskelbė vienas laikraštis. Ir nors aiškiai tas laikraštis pasisakė kam tas vadinamas "seimas" jam reikalingas, tai vienok kitas laikraštis nusidavė nieko tame nesuprantantis ir greitai prašneko apie to "seimo" reikalingumą, ir nušnekėjo, taip, kad toks seimas esąs reikalingas, ir taip nupasakojo, kad tai reikalas einasi apie visų kolionijų lietuvių "seimą". Kitais žodžiais sakant, jis nukalbėjo visai apie kitą dalyką, ne apie tą, ką pirmasis prisiminė, tik su savo išrokavimu, nes tas kalbėjo tik apie savo kolionijos pramoninkų susirinkimą, kad su pramoninkais pasitarus kaip galima jiems įtikt ir pasitarnaut, o čia jau viskas pradėta sukt į visuomenišką suvažiavimą.

Kalbant apie suvažiavimus "seimus", reikia pažymėt, kad šiais metais jų ir bus visa eilė: SLA. suvažiavimas, ALTS, suvažiavimas, TMD. suvažiavimas, galbut Garsmo suvažiavimas, ir keliolika kitokių suvažiavimų, kurie be susimylėjimo paprasta krykštyt "seimais"'. Suvažiuos į juos daug rinktinių žmonių ir tai vis ne bereikalo, vis su daug projektų ir užmanymų, su gerais norais, su pakilusiu upu, ir kalbės, prikalbės, prirašys lakštus popieros, prigamins protokolų, laikraščiuose užklos skiltis, ir pradeidę kelias dienas, visi išsiskyrstys, ir už trumpesnio ar ilgesnio laiko prasidės tų suvažiavimų "kritikavimai", prikaišiojimai, kad tas ir tas negerai aptarta, tas ir tas negerai apspręsta; skundai, protestai, karščiavimaisi, barniai, polemikos, ir taip rodysis, kad suvažiavimai atsibuvo tyčia tik tam, kad paskui butų medegos dideliems klegėsiams. Taip buvo ne vieną ir ne kelis kartus, taip bus ir šiais metais, nes tai beveik priimtas paprotis, kad tokiems suvažiavimams artinantės reikia tylėt, o kalbėt ir ginčytis už dalykus tik po suvažiavimų, kada viskas jau surašyta. Tokia mašina pas mus jau nuo keliolikos metų praktikuojama, ta pati mašina ir šiais metais bus panaudota, be jokios permainos ir abejonės.

Už keturių mėnesių atsibus didžiosios lietuvių organizacijos, tai yra S.L.A. suvažiavimas. Šita organizacija turi labai daug reikalų, kuriuos reikia aptart tik suvažiavimuose kuopų rinktinių pasiuntiniams. Ten yra daug svarbių reikalų, kurie paliečia visus narius ir todėl ir nariai per savo pasiuntinius tuos reikalus tvarko savo suvažiavimuose. Apart visiems jau žinomų reikalų, nariai dar siunčia ir savo sumanymus, kurie suvažiavimuose apkalbami, apsvarstomi, išginčijami, ir tada arba priimami įvykdymui, arba atmetami kaipo nepanaudotini. Tai darbas, svarbus darbas, prie kurio reikia rengtis per kelis mėnesius, gerai apgalvojant ką suvažiavimui įteinkus, kad ne įteikus bergždžius dalykus, kad jie, kaipo bergždi, nepasiliktų priimti įvykdinimui, ir paskui nereiktų už tai ginčytis.

Bet ar tas yra daroma? Organas tuose reikaluose yra visai tuščias. O reiktų ten dabar but pilna kuopų minčių išsireiškimų, naujų sumanymų, patarimų, nurodymų ir atbulai, kad visos kuopos galėtų iki suvažiavimui vienodai prisirengt iš anksto, kad suvažiavimui prisiartinus jau visiems butų žinoma ko laikytis ir nuo ko purtytis,kad važiuosianti į suvažiavimą rinktiniai jau žinotų kas jų suvažiavime laukia. Dabargi to visai nėra, ir kaip taip, tad beveik ir nestebėtina, kad ginčai ir dalykų svarstymai narių tarpe eina tik po suvažiavimų, kada jau viskas formališkai užbaigta.

Dabar, kada laikas rengtis prie suvažiavimo, vieton to viešpatauja tyla tame reikale. Vieton rengimosi prie pačios organizacijos reikalų nuosėklaus apsvarstymo, eina politikavimai tarpe pavienių narių, ką išrinkus valdybon. Ir tai dar jei butų ir čia politikaujama dėl organizacijos gerovės, kad išišrinkus žmones, kurie organizacijai yra pasitarnavę, kurie galėtų dar daugiau pasitarnaut, butų tiek to, bet dėja, dabar politikaujama tik, kad išrinkus savo pataikunus, savo įrankius, kad tiems duot apmokamą vietą, o su organizacijos gerove, tai.... Kitur vėl taipat politikaujama dėl paties suvažiavimo, kad pasiuntus į jį savo tokius pat pataikunus, be atsižvelgimo, ar jiems rupi pačios organizacijos reikalai ir gerovė, ar ne; ar jie išmano ką apie organizaijos reikalus, ar ne, vistiek, bile tik šito ar ano gizelis, ir to užtenka. Ir taip rengiantės prie suvažiavimo, pakampiais politikaujama, kad įsukus suvažiaviman žmones, ne tokius, kurie stovės už organizacijos gerovę, tik tokius, kurie stovės griežtai prieš kitos pusės užsispyrėlius, kurie balsuos tik prieš kitos pusės šalininkus, kurie kels desperatiškus trukšmus prieš kiekvieną sumanymą, kuris bus nemalonus juos siuntusiems politikieriams. Prie tokios mašinos, suprantamas daiktas, negali but sutartinos harmonijos organizacijos gerovei, kadangi tveriama tik dezharmonija ypatiškiems priešams nugalėt.

Kitų organizacijų suvažiavimuose, galbut bus kitaip, nes tos neturtingesnės, ten nėra kam veržtis į apmokamas vietas, jei bent viens kitas tik matys progą pasiganėdint keliais desėtkais doliarių, kas negali skaitytis dideliu pelnu, bet ir ten su panašiais tikslais renkamasi į suvažiavimus, ne organizacijų gerovei, tik ypatiškiems tikslams.

Žmogus.

LIETUVIAI AMERIKOJ

WORCESTER, MASS.

Gyvenimo aplinkybės.

Kaip kitur taip ir Worcesteryje lietuviai, yra pasiskirstę į tris dalis: kairieji, dešinieji ir viduriniai. Kraštutinieji turi savo prieigas: kairieji Lietuvių salę prie Endicott gatvės, dešinieji bažnytinę salę prie Waverley gatvės, gi viduriniai jokios. Ir todėl šie pastarieji, nors jų yra gana daug, gyvena iškrikę, gyvenimo vadovavime labai mažai atsižymėdami, nes neturėdami sau pastogės, nuo veikimo ir visai pradėjo atprast. Rods, Aušrelė laikas nuo laiko surengia vakarus, bet su tais tankiausia turi kreiptis airių pastogėn, o ta taip lietuviams nuošali ir nepatogi!

L.U.P.Kliubo gyvenimas ir darbai.

Lietuvių Ukėsų Pašelpinis Kliubas tai yra viena iš didžiųjų Worcesterio lietuvių pašelpinių draugijų. Turi septynis šimtus narių ir išde pinigų. Gyvuoja jau nuo dvidešimties metų. Priklauso prie Worcesterio Liet. Draug. Tarybos. Svarbiausia jo užduotis, tai prirengt lietuvius prie Suv. Valstijų pilietystės, ir tame šis Kliubas yra nuveikęs daug didelio darbo. Visame remia lietuvių tautiškus reikalus. Valdyboje turi energišką pirmininką ypatoje muziko Jono Dirvelio, kuris vietiniams lietuviams yra labai daug pasitarnavęs dailos srityje. Dabar Kliubas savo kambarius turi po No. 96 prie Green gatvės. Neseniai įsigijo gražų vasarnamį ant ežero kranto. Vasarnamis išmokėtas ir yra Kliubo tikra savasčia, be jokios skolos.

Statys gražius namus.

Pastaruoju laiku šis Kliubas atkreipė atydą į trukumą pastogės lietuviams, kurie veikia lietuvių tautišką darbą, ir atsižvelgdamas į stoką sau locnų namų mieste, nusprendė pirkt žemę ir ant jos pastatyt namą su gražia sale. Po kelių susirinkimų nuosprendis imta vykdint gyveniman, ir minimam namui žemė jau nupirkta. Žemę pirko nuo "Amerikos Lietuvio" leidėjo pono Paltanavičiaus. Žemė yra po No. 12 prie Vernon gatvės, šalia "Amerikos Lietuvio" redakcijos ir spaustuvės. Čia bus pastatytas namas trijų augštų. Rusyje bus įrengta maudynės ir gimnastikos salė. Ant pirmų grindų bus kelios krautuvės ir didelis kambaris su virtuve, skirtas pokiliams, vadinamiems "vakarienė". Ant antrų grindų bus įrengta didelė salė, sutalpinanti virš 700 žmonių. Čia bus įrengta scena su visais patogumais, reikalingais vaidinimams. Ši salė bus skirta baliams, vaidinimams, prakalboms ir kitiems dideliems susirinkimams. Ant trečių grindų bus keliatas salių draugijų susirinkimams. Čia bus ir Kliubo valdybos generališka kanceliarija. Šitas sales Kliubas rengia toms draugijoms, kurios priklauso prie W. Lietuvių Tarybos, ir šiadien neturėdamos savo vietos, susirinkimams vietas turi samdytis pas svetimtaučius.

Tam viskam planas jau paruoštas. Pirmeiviškos draugijos, viso šiam Kliubo planui vienbalsiai pritaria ir jį užgiria. Paties Kliubo narių tarpe upas labai pakilęs.

Graži vieta.

Vieta, kur Kliubas pirko žemę savo namo pastatymui, yra labai graži, pačiame lietuvių centre, tik kelių žingsnių atstume nuo Vernon aikštės. Prie Millbury gatvės ir Vernon aikštės yra dailus Vernon viešbutis, šale to photografo Černiaus studija, šale to daktaro Donahue rezidencija, ir greta tos Kliubo žemė, paskui "Amerikos Lietuvio" spaustuvė ir jau kampas Vernon ir Ward gatvių. Pavasaryje ant šio kampo ponas Paltanavičius statys gražų murinį namą, į kurį perkels "Amerikos Lietuvio" administraciją, kuri dabar randasi 15 Millbury st. ir visa "A. L." pramonė bus sutalpinta vienoje pastogėje.. Tokiu budu Kliubo namas bus gražiausiame blioke šioje miesto dalyje.

Šitoje vietoje yra didelis judėjimas, nes iš visų pusių veda keliai ir žymesnės gatvės. Į miestą ir iš miesto keliaujant šito centro apsilenkt beveik negalima.

Rengia didelį koncertą..

Įsigijęs žemę ir turėdamas planus savo naujam namui, Kliubas pasiryžo šitą savo žygį apvainikuot dideliu koncertu, kuris įvyks 24 dieną Vasario, A. O. H. salėje, 7:30 vakare. Koncerto visą programą prirengs Dailos draugija Aušrelė ir Operetiška orkestra. Tam koncertui bilietai jau parduodami Kliubo narių, ir pas narius tų draugijų, kurios priklauso prie Tarybos (bilietus didesniame skaitliuje reikia gaut pas Kliubo iždininką Purvinską). Koncertas bus įdomus, kokio ikišiol nebuvo Worcesteryje. Šiuomi maloniai prašoma visas Worcesterio lietuvių draugijas toje dienoje neruošt jokius surengimus, kad vieniems nepakenkus kitiems, kad išvengus rugonių.

L.U.P.K. korespond.

OLBUQUERQUE, N. M.

Įvairios žinios.

Šis miestelis yra didžiausis New Mexico valstijoj. Gyventojų turi 15,648, kuriame yra Santa Fe geležinkelio daržinės. Darbai čia eina tik prie Santa Fe geležinkelio, taisymo ir statymo vagonų. Miestas yra viduryje valstijos, tarp didelių tyrų, apgyventas daugiausia ispanais ir meksikonais. Kalba visur girdisi daugiausia tik ispaniška.

Likusi dalis New Mexico valstijos, gana didelis plotas, užimantis 122,634 keturkampes mylias (tiek turi New Yorko valstija), tai daugiausia tyrai su dideliais kalnais. Valstija yra prie senojo Meksikos rubežiaus.

Kadangi valstija, kaip jau minėjau, didžiumoje yra tyrai, tad ir apgyventa žmonėmis labai menkai. Valdiškas census iš 1920 metų parodo, kad visoje valstijoje surasta gyventojų tik 360,350, kur priskaitoma ir indijonai, kurių visoje valstijoje yra 6287 keturkampės mylios rezervacijos. Čia gyvenanti indijonai priklauso giminėms: Chiefly, Navako, Apache ir Publo. Viso indijonų priskaitoma 21186, kurie gyvena daugiausia išilgai Santa Fe geležinkelio. Kaip trukiu važiuoji link Los Angeles, Cal., kur tik trukis sustojo, tuoj buriai indijonų ir vaikščioja pagal trukį su įvairiomis pintinukėmis, prisikrovę šio to, kad keleiviams ką pardavus.

Indijonai gyvena visur vargingai. Kur tik pravažiuoji jų kaimelius, matosi iš molio nulipinti namukai, panašųs į pervažos vagonus. Baltodžiai irgi negeresniuose, lyginai iš molio nulipintuose namukuose gyvena, taip pat kaip ir indijonai, labai vargingai.

Išdirbystės.

New Mexiko valstijoj išdirbystėmis yra tik kasyklos, kuriose iškasama auksas, sidabras, varis, zinkas, švinas ir angliai. Anglių kasyklos užima 13300 keturkampių mylių plotą. Yra ir girių, kurių skaitoma plotas 8,294,222 akrų. Fabrikų yra labai mažai, daugiausia tik geležinkelio taisyklos ir lentų pjovyklos. Viso tokių fabrikų visoje valstijoje 1920 m. valdiškame cense užregistruota 387, kuriuose dirbo 5,736 žmonės.

Tarpkalnėse yra ir ukių, sulyg valdiškų žinių 1920 m. ukių buvo 29,845. Kur tinkamesnėje žemėje auginama javai, kitur galvijai ir avys. Augščiausis kalnas visoje valstijoje tai Cerro Blanca, kuris turi 14,269 pėdas augščio. Šio kalno viršunė užsidengus amžinu sniegu, niekad nesutirpstančiu.

Klimatas New Mexico valstijoje yra sausas ir todėl sveikas. Šiaurinėje dalyje buva žiemos ir šalčiai, kartais siekianti net 13 laipsnių žemiau zero. Gi pietinėje dalyje, pagal Meksikos rubežių, visada šilta, žiemos niekad nėra.

Lietuvių New Mexico valstijoj yra labai mažai, kur nekur koks pavienis, užklydęs į anglių ar metalo kasyklas (sulyg valdiško surašo 1920 m. N. Mexico valstijoj buvo tik 8 lietuviai. Red.).

M. P. Lietuvos sunus.

PHILADELPHIA, PA.

Margos žinios.

Amerikos Lietuvių Pašelpinis Kliubas savo metiniame susirinkime nutarė pasilikt ir ateinantiems metams sau organu "Amerikos Lietuvį", kartu išreiškiant pageidavmą, kad "Amerikos Lietuvis" liktųsi dienraščiu.

Šis Kliubas yra bepartyviškas, todėl prie jo priklauso žmonės, kurie tik lietuviškai kalba. Kliubas susitvėrė 1920 metuose, Birželio 26 dieną. Viskas jau pavyzdingai sekasi. Dabar turi narių arti dviejų šimtų. Pašelpos moka po $6 savaitė je ir pomirtinės $150. Mirus nariui duoda karavaną ir vieną karietą palydovams. Nario žmonai mirus išmoka $70, taipgi duoda budėtojus prie numirėlio. Mirimų buvo jau keliatas.

Turi savo namus.

Kliubas nusipirko sau namą prie 29 ir Winton gatvių, pietinėje miesto dalyje, vadinamoje "Sautsaide", arba kaip čia žmonės vadina Point Breeze Place. Kliubą tuli vadina "bambizų kliubas".

Pas "bambizus" darbai gerai eina, ir uždarbiai geri, nes bambiziečiai daugiausia dirba nuo stukių. Uždirba iki $50 per savaitę, kai kurie uždirba ir daugiau. Paprasti darbininkai gauna po 46c. už valandą darbo, gi amatninkai gauna algas sulyg gabumo.

Darbai geriausia eina fabrike Atlantic Refining Co. ir U. I. J., arba gazaunėje, kur dirbama žiburiams gazas.

Karčiamninkų vargai.

Policijos viršininkas ir brigados generolas Butler suteikė didelį vargą karčiamninkams, ir taip vadinamoms "spyk-yzoms". Uždaryta daugiau negu tukstantis karčiamų ir slaptų gertuvių. Policijos direktorius po savo kirviu turi didelę armiją leitenantų ir seržentų, kuriems reiks pasiėmus buožes atsistot prie gatvių kampų.

Motiejus Lusas.

Redakcijos atsakymai.

P. S—as. Raštą gavome, gal sunaudosime kada vėliau. Ačiu. Beje, parašykite mums žinių iš jusų kolionijos, kaip lietuviai gyvena ir ką naudingo veikia. Rodosi, kad pas jus yra šis tas veikiama.

Jonas P. Talpinsime laikraštin, jei sutiksite po raštu panaudot tikrąjį Tamistos parašą; esant teisybei, nereikia slėptis, nes slapstantės "prirodymai" darosi ne įtikėtini.

J. Leliunas. Sandara yra politiška Amerikos lietuvių tautininkų organizacija. Pašelpos ligoje nė pomirtinės ji nemoka. Užsiima vien savo narių auklėjimu politikoje. Įsirašant reikia mokėt tris doliarius per metus, arba po 25c. kas mėnesis. Nariams duodamas užtai savaitinis laikraštis (ir, rodosi, visos knygelės, kokias Sandara išleidžia laikas nuo laiko).

L. Parulis. Amerikoj lietuvišką juokų laikraštį niekas neleidžia. Lietuvoj, girdėjome, eina koks, bet męs nematėme jo, ir nežinome kur jis galimas gaut.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Didžiausis tunelis Suv. Valstijose.

Graužimas naujo tunelio, yra didelė sansacija ir "romansas" inžinerijos mokslo vyrams Amerikoje.

Projektas graužimui didžiausio tunelio Amerikoj jau yra gatavas, ir darbas bus tuojaus pradėtas. Šis tunelis bus graužiamas per garsių Rocky Mountain (Akmenkalnių) viršunę, ant garsaus Moffatt geležinkelio, einančio iš Denver, Col. į Salt Lake City, Utah. Šio tunelio graužimo tikslas yra sutrumpint minėtą geležinkelį, ir tuomi palengvint transportaciją bei jos blogą padėtį viršum šių kalnų, bet šio tunelio pravedimas brangiai atsieis, kainuos $4,500,000.

Moffatt geležinkelio įsteigėjas, garsus Denver'io turtuolis, bankierius David Halliday Moffatt, labai seniai "storojosi" bei kaštavosi, kad tik butų galima pravest minimą tunelį. Moffatt yra daug pinigų išleidęs dėl šios savo idėjos—tunelio projekto... Bet kaip jis nesidarbavo, kiek jis kaštavosi dėl pravedimo tunelio, Moffatt savo tikslą neatsiekė. Valdžia paskolos jam nedavė, Colorado ir Utah valstijų Legislaturos atsisakė duot leidimą, šiaip jau visokių kliučių buvo, kad pagaliaus Moffatt'as, matydamas savo nepasisekimą, baisiai susirupino, ir iš susikrimtimo jis nupuolė dvasiškai ir fiziškai—apsirgo ir mirė.

Bet Moffatt'o idėja nemirė. Radosi žmonių, kurie užėmė Moffatt'o vietą ir laikas nuo laiko klabino valdžios duris tunelio reikalu, ir štai, pagaliaus gauta užgyrimas ir paskola, ir neužilgo darbas bus pradėtas. Šis tunelis turės ilgumą 64⅔ mylių, bet jis sutrumpins minėtą geležinkelį arti 73-jų mylių ilgume, taipgi sutrumpins geležinkelį išsikėlime į viršų laipsnyje 2,406 pėdų. Dabar einantis geležinkelis per šiuos Akmenkalnius išsikelia net iki 11,660 pėdų augščiau jurių paviršiaus lygumos, iš to galima suprast kokią sunkenybę prisieina susitikt operavime šio geležinkelio! Viena, kad begaliniai didelis augštumas, antra, viršuje šių kalnų oro nepastovumas, vėtros, nuolatiniai sniegų pustymai, o ypatingai žiemos laike, yra begaliniai daug sniego šiuose kalnuose, tad labai tankiai buna sudemoralizuota komunikacija bei sulaikyta abelna transportacija. Geležinkelio valdyba sako: Visų išlaidų šio geležinkelio operavime, yra išleista 4% vien kovai su sniegų pugomis. Taigi pergabenimui pervažos bei pasažierų trukių per šių kalnų viršunę, reikia naudot ketveriopą jiegą, kas taipgi brangiai atsieina. Pergabenimui 22-jų pervažos vagonų (apie 12,000, tonų svarume) reikalinga naudot 4 Mallett tipo jiegos garvežiai, kuomet esant tokiam tuneliui, vienas šių garvežių pavilks 22 vagonus (lygiu keliu pervažos trukiai vieno garvežio traukiami susideda vidutiniškai iš 25,000 tonų). Tadgi šio tunelio pravedimas turės didelę svarbą transportacijoj.

Yra kalbama, kad kuomet bus įsteigtas šis tunelis, tuomet bus galima išnaudot dideli gamtos turtai Colorado šiaurvakariniame valstijos krašte, kur randasi aukso, vario, ir anglio požeminiai mineralai. Tyrinėtojai šių mineralų pripažįsta, kad ten yra gausybė anglio, sakoma, kad iškasus tą anglį butų tokia jo daugybė, kad užtektų Suv. Valstijoms 1500 metų; apart to daugybė kitokių turtų ten yra, bet negalima prie jų dabar prieit bei juos išgabent be panašaus tunelio, kuris tai vienatinis budas atidarymui kelio prie šių turtų.

Šio tunelio įsteigimu bus padaryta didelis progresas transportacijai per Suv. Valstijų kontinentą, į vakarinį kraštą, taipgi išnaudojimui ikišiol nepajudintų turtų—kasyklų anglio Colorado valstijoj, ir kitose vakarinėse valstijose.

Šis tunelis bus didžiausis Amerikos šiauriniame kontinente. Ikišiol buvo didžiausiu tuneliu Connought tunelis, esantis arti Rogers Pass (pereigos) ant Canadian Pacific geležinkelio, Kanadoje. Pasaulyje didžiausis tunelis 12 mylių ilgio, randasi Alpų kalnuose, ties Sihplon, Europoje.

Meškučių Vaikas.

Už indijoną pirmesnis žmogus.

Mieste Santa Barbara, Kalifornijos valstijoj, kasant žemę, iškastą dvi kaukuolės, kurios priklauso priešindijoniškiem s žmonėms, gyvenusiems Amerikos kontinente. Šitas radinys mokslininkams meta spindulį naujos šviesos, sumaišančios teoriją, kurios laikantės tvirtinta, kad indijonai buvo pirmutiniais žmonėmis Amerikoje.

Šitos kaukuolės dabar skaitomos svarbiausia mokslininkams užduočia klausimo, kurį jos pastato mokslininkams prieš akis. Šios kaukuolės, manoma, bus nauju žiburiu suradimui senųjų laikų evoliucijos, žmogaus vystymosi, ko ikišiol labiausia jieškota, ir ko surast nebuvo galima. Tie trukumai evoliucijos permatymui, kaip dabar spėjama, indijoną riša su primityviškomis Europos žmonių rasomis, kurios išnyko prieš tukstaičius metų, ir jų nesuradus visuomet darėsi kėblumai evoliucijos teorijoj, be ko mokslui nebuvo galima surast teisybę, kad ją pasauliui paskelbt pilnoje šviesoje. Dabar, kaip manoma, suradus šias kaukuoles,visi trukumai bus užpildyti.

Kaukuolių amžis.

Smithsonian instituto archeologas J. P. Harrington, kuris savo tyrinėjimais archeologijoj yra užsipelnęs žinovo vardą, apskaito, kad šios kaukuolės priklauso žmonių rasai, gyvenusiai ant žemės dar rupiojo akmens gadynėje. Jų tikras amžis dar negalimas tikrai atspėt be ilgesnių tyrinėjimų, bet galima drasiai tikrint, kad kaukuolės priklauso žmonėms, kurie ant žemės gyveno prieš 50,000 m., vienok labai gali but, kad kaukuolės yra daug senesnės. Sulyg išveizdos kaukuolės yra pirmesnės už žmones niderlandų gadynės, ir todėl tikra, kad jos nepriklauso Amerikos indijonams, nėgi bezdžionėms žmogaus tipo.

Sumuša ikišiol laikinę teoriją.

Šita harakteristika "homo barbariensis" (Barboros žmogus) sumuša teoriją, kurios laikytasi ikišiol manant apie priešistorišką žmogų šiaurinėje Amerikoje. Sumušama čia taipgi ir H. G. Wellso tvirtinimai "Istorijos braižiniuose" (Outline of History), kad Amerikoj, rodosi, negyveno jokia priešistoriška žmogysta. Dabar atsidaro nauji tyrinėjimams laukai, kurie suriša indijonų praeitį su pirmesne jų rasa, paeinančia iš Europos, kurioje atsirado "priešžmogis".

Toliaus, atsiranda naujas kelias, vedantis mokslininkus prie sužinojimo kaip žmogus atsirado Amerikos kontinente, apie ką ilgai rupintasi ir galvota, ir jokių žinių toje srityje nekur nebuvo surasta. Žvėrių ir gyvulių poleontoliškoje gadynėje, Amerikoj buvo labai daug. Garsieji aliejaus kloniai "La Barbara", prie Los Angeles, davė daugelio tigrų skeletus, koki yra tik Azijoj ir Afrikoj. Čia surasta daug skeletų ir kitokių žvėrių, kurie gyvena tik karštame klimate, bet ikišiol nebuvo niekur surasta skeletai žmonių, kurie jungtų indijonus su žemesnės rasos žmonėmis "senojo pasaulio", kas butų privertęs mokslininkus prie teorijos, parodančios, jog praeityje nėra gyvenusi žmogysta Amerikos kontinente, ar priešžmogis, užėmęs vietą tarp žmogaus ir bezdžionės.

Ką sako profesorius Wells.

Profesorius Wells savo knygoje "Istorijos braižiniai" sako: Visos žmogaus liekanos iš praeities Amerikoje, net vėliausia atrastos, turi ženklus indijonų rasos. Indijonas buvo jau pilnai išsivysčiusiu žmogum, kada jis persikėlė Amerikos kontinentan. Senasis pasaulis buvo lopšys žemesnės žmogaus rasos išsivystymo.

Dabar, jeigu tikėt Harringtono tikrinimams, kad "Šventos Barboros" žmogus siekia niderlandišką gadynę, kuriai naujai surastos kaukuolės priklauso, reiktų pasakyt, kad Harringtonas yra geresnis žinovas negu Wells, nes šis pastarasis randa niderlandų gadynę seną tik 25,000 metų, kuomet Harrington ją atranda senesne antra tiek.

Kaukuolės iškasta darže sklypo žemės, kur prieš du metu sudegė stovėjęs viešbutis "Ambasador". Po cymentiniu taku, vedančiu prie viešbučio durių, atrasta kapas tų priešistoriškų žmonių. Harrington su savo pagelbininkais iškasė daugiau negu tris šimtus kaukuolių indijoniškų galvų, kurios buvo 36 colių gilumoje žemės. Kasant žemę giliau prikasta sluogsnis taip vadinamos "suakmenėjusios žemės". Sluogsnis buvo vos keturis colius gilus, bet labai kietas nes jame buvo daug jurių gyvunų suakmenėjusių kėvalų ir kaulų, kas vertė dasiprotėt, jog prieš daug tukstančių metų ta vieta buvo prislėgta jurių vandeniu. Indijonai, matoma, tą kietąjį sluogsnį nesistengė prakast, kad po juomi palaidot savo numirėlius, nes prie jo nesurasta jokios indijonų kaukuolės.

Atrasta žmogaus įrankiai.

Kasant kietąjį žemės sluogsnį, atrasta ir žmogaus įrankiai, vienok jie primityviškesni negu buvo buvo toki įrankiai indijonų vartojami. Po įrankių suradimui, giliau pakasus atrasta ir todvi kaukuolės, apie kurias šiame rašte kalbama. Nuokart buvo manyta, kad prisikasta prie gilaus kapo kokio indijono, bet vėliaus kaukuoles atydžiai apžiūrėjus, pasirodė proporcijoje negalimos palygint su kaukuolėmis vėliasnių žmonių.

Tos kaukuolės neturi jokios kaktos. Linija nuo skruostų link pakaušio yra nusisukusi iki nenormališko laipsnio, labiau negu niderlandiškos gadynės žmogaus kaukuolėje. Viršutinė dalis išsikišus priešakin toliau panosės, kampu, iki keturiasdešimts penkto laipsnio, suteikiant profilą, kokį šiadien matome tik pas bezdžiones; bet kaukuolės bedžionėms nepriklauso. Tam geriausia liudija dantys. Jie visa savo sudėčia panašųs dantimis žmogaus; tokius dantis turėjo, kaip liudija ikišiol įvairiose vietose surastos liekanos, taip vadinamas priešžmogis.

Su kaukuolėmis atrasta dalys ir kitų kaulų, tik užsilikę jie jau netinkame stovyje. Vienok, kiek duodasi iš tų kaulų liekanų spręst, tie žmonės buvo labai mažo augimo.

Amerika vadinosi "Amaroke".

Dalykų žinovai, tyrinėjanti senovės dokumentus, priėjo prie tokių žinių, iš kurių pasirodo, kad Amerikos vardas ne paeina nuo pirmutinio jos tyrinėtojo Americus Vespucius, kaip ikišiol tikrinta. Jie surado žinias, parodančias, kad šią šalį indijonai vadino Amaroke daug pirmiau negu čia atkeliavo žmonės baltodžiai. Tyrinėjimai parodo, kad Amarokės vardas buvo plačiai žinomas dar priešistoriškuose laikuose, kaipo Naujas pasaulis.

Kalnuota dalis šiadieninės provincijos Nicaragua šiadien vadinasi Amerique, kuris tai vardas užsilikęs čia nuo seniausių laikų. Iš to visko mokslininkai sprendžia, kad Vespucius greičiausia pasiėmė sau vardą nuo Ameroke, o ne nuo savo vardo praminė naują sauszemį Amerika, nes Vespucius buvo ne pirmutinis baltodis žmogus Amerikos kontinente, tik pirmutinis jis iš Amerikos pasitraukė.

Latukė.

Trumpa apžvalga Troškunų valsčiaus.

(Tąsa)

Naujos valdybos nerangumai.

Išleidus savyvaldybių įstatus ir nuskyrus Gruodžio 14 d. rinkimų dieną, kandidatus išstatyta nuo partijų. Kiekviena partija, stengdamosi savo narį pravest, kaip paprastai daroma, vedė agitaciją. Didesniam balsų išskirstymui rinkimai padaryta keturiose valsčiaus vietose—kiekvienoje vietoje po tris narius renkant. Balsuota dėžutėsna kamuolėlius metant. Nevisi rinkimų svarbą suprasdami, daugumas rinkimuose nedalyvavo.

1920 metų valsčiaus komiteto arba, kaip jau likosi pavadinta, valsčiaus tarybos veikimą palyginus su 1918 okupacijos laiko metais ir bolševikams išėjus iki 1919 metų Rugpjučio 24 d. veikimu, nežiuirnt veikimui patogesnių aplinkybių, matyt didžiausias skirtumas. Priežastis—stoka inteligentiškų jiegų. Komiteto pirmininkas Matijošius, nors iš budo neblogas žmogus, bet valsčiaus dalykuose mažai nusimanąs, nerupestingai ir sunkiai prieinamas buvo. Į savaitę 2—3 kartus atvažiuodamas, su tarybos nariais, seniunais ir kitais žmonėmis įvairiais bėgančiais klausimais, pasiginčydavo ir, beveik nieko nenuveikęs, pasirašęs po kokiais sekretoriaus padarytais dokumentais — paliudymais, grįždavo namo. Sekretorius taipgi neatsakantis buvo. Nors raštinės knygos jau įsigytos buvo, bet raštinės darbas didžiausioje betvarkėje buvo vedamas. Gaila, kad tos knygos sunaikintos—nepaliko arkyve. Todėl Sausio 28 d., padarius reviziją, pirmininko betvarkė likosi aikštėn iškelta ir po didelių ginčų, išrinktas naujas—taipat ne inteligentas pirmininkas Valiauga taipgi rimtu valsčiaus darbu nepasižymėjo. Sekretoriaus geresnio negauta, todėl raštinės darbas nepagerėjo. Bendrai visų metų veikimą suėmus, svarbiausia bus dviejų traktierių atidengimas,vienas už vienuolikos sieksnių nuo bažnyčios, antras toliaus. Dėl traktierių, o ypač dėl pirmojo, Lietuvių katalikių moterių draugija savo protestais net į Panevėžio apskričio viršininką kreipėsi, bet nieko negelbėjo, nes taryba traktierių palaikė. Ir nestebėtina, nes dauguma tarybos narių buvo degtinės mėgėjais ir kiekvieną tarybos posėdį traktieriuje degtinę aplaistydavo.

1921 metais savyvaldybės valdžia buvo iš eilės dviejų viršaičių globoje, Iš praeitųjų metų buvusį viršaičiu Valiaugą, pavadavo Zlotkus. Sekretorium buvo didelis girtuoklis, todėl raštinėje didžiausia betvarkė buvo. Neatsakyti raštai net po keliatą mėnesių gulėdavo, dėlko ne vienas raštas, tikslo nepasiekęs, žudavo. Dėlko taip buvo, palieku vėlesniems istorijos medegos rinkėjams išaiškint.

1922 metais savyvaldybės sąstatas tas pats. Kaip tų pačių narių veikimas, tai nė veikimo tvarka, nė budas nė kiek nepakitėjęs. Paminėtina—tai nuo Liepos mėnesio laikinai naujo sekretoriaus mokytojo Korumnos pasamdymas, kurs raštinę sutvarkė.

Ukis ir turtas.

Kadaise Troškunuose Bernardinų vienuolynas yrą buvęs, kurį 1869 metais rusų valdžia panaikino. Tuom tai laiku valsčius įgijo namus ir 4—5 hektarus žemės, kurios vieną pusę paskrė mokyklai, antra pusė pasiliko prie valsčiaus. Namai muriniai dviem augštais. Juose talpinasi: valsčiaus valdyba, pradžios dvikomplektinė mokykla, sargas ir areštuotiems kambarys. Prie namų yra klėtis, daržinė ir du tvartu—viskas karės laike apirę, reikalauja didelio taisymo. Kaipo valstybiniams reikalams naudojami namai, neduoda jokio pelno. Žemę 1918 ir 1919 metais nekaipo savo nuosavybę dirbo vietiniai gyventojai, kurią okupacijos laike, keliatas gyventojų buvo neva užgyvenę. 1920 ir 1921 metais pati valsčiaus taryba išdavė ją į nuomą. 1922 metais žemę pradėjo valdyt buvusi rusų sistema, tai yra—dalis paskirta sekretoriui, dalis sargui.

Finansai.

1918 metais, vokiečiams esant, laikinasis valsčiaus komitetas, kaip įeigų, taip ir išlaidų sąmatų jokių nedarė. Pinigų nėsant ir raštinės neįsigijo. Raštus atliko ant įvairių popiergalių ir vokiškų pasų blankų. Gaila, kad tie dokumentėliai visi sunaikinti.

1919 metais, bolševikams viešpataujant, išlaidos buvo menkos, bet įeigos didžiausios. Įeigas sudarydavo kontribucijos ir pabaudų budu surinktieji pinigai. Bolševikams išėjus, naujas komitetas vėl iš naujo pradėjo gyvent. Tiesa, sumanymų didelių išlaidų reikalaujančių nedarė, bet visai be jų irgi negalėjo apsieit. Tokioms išlaidoms padengt paskyrė 6000 auksinų (vokiškų markių) miesteliui neva kontribucijos ir milicijai įsakė kaip spekuliantų vežamuosius, taip ant pečių po pudą nešamuosius grudus atimt kuriuos paskiau, nebrangia kaina, beturčiams pardavinėdavo.Toks iš vargšų grudų atiminėjimas kaip kunigui, taip viršminėtiems dvarininkams garbės nedarė ir nuskriaustieji komitetininkus įvairiais žodžiais keikė. Ar dar yra koki kitoki įeigų šaltiniai buvę, nėra žinios, nes tų metų valsčiaus raštinės knygos visos sunaikintos.

1920 metais finansų stovis daug geresnis, tik tikro stovio negalima žinot, nes, kaip ir praeitais metais, visos raštinės knygos sunaikintos. Kiek iš bendrų žinių žinoma, įeigas sudarė: žemei mokesnis, prekybos ir pramonės įstaigų mokesnio nuošimtis ir kitos netikėtos įeigos. Mokesnį arba per seniunus surinkdavo, arba patys žmonės tiesiai valsčiun sumokėdavo.

1921 metais įeigų ir išeigų sąmata po 40,249 auksinus, o 1922 metais po 80,090 auksinų. Įeigų šaltiniai: žemės mokesnis, prekybos ir pramonės įstaigų patentų nuošimtis, nuo nejudinamojo turto mokesnis, įeigos už liudymus valsčiaus valdybos išduotus, tam tikras mokesnis nuo mokykloje rengiamų vakarėlių ir kiti nematyti šaltiniai. Mokesnis arba per seniunus, arba betarpiai surenkamas. Daugiausiai kėblumų pridarė mokesnio per seniunus rinkimas.

Pastotės.

1918 metais, vokiečiams viešpataujant, lietuvių komitetas savo reikalams, jokių pastočių neturėjo, bet jiems išėjus, jų metoda pasinaudojo. Pirmasis pastočių įvedimas nebuvo sutvarkytas, todėl jos 1919 metais daugiausiai privargino, nes reikėdavo net po 35 kilometrus važiuot. Jomis kaip bolševikai, taip savoji valdžia naudojosi, bet pastaroji daugiausia, dėl kurios gyventojai buvo pradėję murmėt, kad buk sunku buvę prie vokiečių, dar sunkiau prie bolševikų, bet sunkiausiai prie savos lietuvių valdžios esą. Pagal apskrities reikalavimo pastotės daugiausiai į Panevėžį budavo siunčiamos, iš kur susisiekimui nesusitvarkius, kur reikalinga buvo siuntinėjamos. Žmonės, manydami, kad tai vietinei valdžios nusistatymu daroma, savo keiksmus komitetininkams siųsdavo. Todėl Gruodžio 12 d. komitetui apskelbus, kad pastotės į Panevėžį daugiau nebus siuntinėjamos, žmonių džiaugsmas pasidarė didžiausias. Paties valsčiaus reikalams kiekvieną dieną prie valsčiaus budavo 2—3 pastotės. Pastotes pagal seniunijas paskirdavo ir kiekviena, savo žygius, be atlyginimo atlikdavo. Vėliau 1920, 1921 ir 1922 metais pastotes sutvarkė sekančiu budu: pastotės nuskiriamos pagal seniunijų paeiliui—į dieną po dvi pastoti, kurios nemokamai dežurkuoja nuo 9 valandų ryto iki 6 val. vakaro. Kiekviena pastotė įregistruojama į pastočių sąrašo knygą. Pastotėmis naudojasi įvairųs valstybės valdininkai ir tarnai, tarybos reikalais vykstantieji, nemokamai. Nuo pastotėmis dežuravimo paliuosuotas miestelis ir su miesteliu susisiekiąs Vaidlonių sodžius—palikta ekstra rekalams. Paprastai pastočių eilę prižiurėjo viršaitis, bet netikėtai svarbiems ir skubotiems reikalams atsitikus, viršaičiui nėsant, viršaičio raštininkui leidžiama buvo pastotę parupint.

NARUŠEVIČIAUS EILĖS.

Kuomet audra smarkiai siaučia.

Kuomet audra smarkiai siaučia,
Vėjas verkia gailestingai,
Neprivalom nusimintie
Ir dejuot bereikalingai.
Tegul audra nerimauja
Sau iš seno papratimo,
Męs laikykimės ramiausiai,
Vykim lauk nusiminimą!
Ir visuomet atsiminkim,
Kad gyvenimas audringas
Laikinai tik pasirodo,
Duodam's pamokas naudingas.
Laikui bėgant jis nurimsta,
Vėjas užtie veik paliauna
Ir gamta daros gražesnė,
Nes po audrai atsigauna.
Męs laikykimės, kaip nendrės
Ir pripraskime kovotie,
Laikinai tik nusilenkim,
Kad tvirtesniais dar pastotie.

Tu nesakyk, kad aš laimingas.

Tu nesakyk, kad aš laimingas
Šiame pasaulyje jaučiuos,
Kad nuo kitų aš atsiskyręs,
Neskęstų rupestyj, varguos.
Tu nesakyk, kad ateityje
Ašai gyvensiu laimingiau,
Kad mano norai išsipildys
Ir sieloje pasiliks lengviau.
Tu nekalbėk bereikalingai,
Verčiau pažvelgęs į akis,
Paklausk manęs, kaip aš jaučiuosi,
O jos tau aiškiai pasakys,
Kad sieloje nėra ramybės
Ir širdį prislėgė skausmai,
Kad aš begalo nusiminęs,
Dairaus pasaulyj neramiai
Ir kažinko laukiu, kažinko trokštu
Ir begaliniai daug kenčiu,
Ir nieks manęs nesuramina,
Nenor' suprast sielos kančių.

Tu pažįsti kalvį mųs?

Tu pažįsti kalvį mųs?
Man patinka jis labai,
Tamsi veido jo spalva
Ir stiprųs rankų darbai.
Man patinka iš arti
Kalama jo geležis,
Kuri darosi minkšta,
Kai ją paliečia ugnis.
Ir aš noriu kalviu but;
Sunkiai dirbdamas kovot,
Užsideges, kaip ugnyj,
Tautos milžinu pastot.
Ir tarp dūmų ir ugnies
Sielos kibirkštis pabert,
O pabėrus suposmuot
Ir iš jų eiles sutvert.

Kas neturi Dievo.

Kas neturi Dievo
Ir meilės krutinėj,
Tas negal naudingai
Tarnautie tėvynei.
Visi mųs troškimai
Turi but doringi
Ir kunui ir sielai
Tikrai išganingai.
Kas doros širdyje
Giliai nepasėja,
Piktų palinkimų
Daugiausiai auklėja.

Netinka abejot pirma laiko.

Netinka abejot pirm laiko
Ir viltį dvasioj užgesint,
Ir pasiduot nusiminimui,
Save be reikalo kankint.
Netinka dvasioje liudėtie,
Dėl tuščių menkniekių verkšlent,
Ir pasidavus abejonei,
Paskendus baimėje gyvent.

Tu nekalbėk bilekaip.

Tu nekalbėkie bile kaip,
Taip, kaip palinkęs paprastai,
Bet taip kalboj pasižymėk,
Kad praskambėtų ji rimtai.
Ir nedainuokie bile kaip,
Dainuok, kad but visiems girdėt,
Kad balsas, skambantis, garsus,
Visus pajiegtų sužavėt.
O jeigu dirbi, tai taip dirbk,
Kad kuodaugiau butų naudos
Ir ne tik sau, bet ir kitiems
Darytum gero visados.

Kas alkoholį vartoja.

Kas alkoholi vartoja,
Pats sau neprietelium stoja,
Nieko gera jis nemato,
Veltui pražudo sveikatą,
Kas užvis yra brangiausia
Ir kiekvienam mieliausia.
Didžiausia žmogaus kvailybė,
Nuolatinė girtuoklybė.
Jeigu nori but doringu
Ir gyvenime laimingu,
Tai mokėk save valdytie
Ir blaivybę užlaikytie.

Liudnai mėnulis plaukė.

Liudnai mėnulis plaukė
Tarp pilkų debesių,
Liudnai žvaigždelės švietė
Tarp ukanų tamsų.
Liudnai bangavo upė,
Beplaudama krantus,
Liudnai šlamėjo gėlės
Nuleidusios žiedus.
Liudnai atskridęs sapnas
Nekaltas, kaip dangus,
Nakties ramybę sėjo,
Migdydamas vargus.

Blogi pavyzdžiai—tai liga.

Blogi pavyzdžiai—tai liga,
Kur musų sielą surakin'
Ir skubiais žingsniais veda ją
Nuo tiesaus kelio prapultin.
Blogi pavyzdžiai gal užkrėstie
Mųs brangią sielą mirtinai,
Greičiau už kuniškas ligas—
Ir pražudyt ją amžinai.
Blogi pavyzdžiai—tai liga,
Kuri mus skubina teriot,
Jeigu laimingas nori but—
Turi tvirtai prieš juos kovot.

Kas draugystės neišlaikė.

Kas draugystės neišlaikė
Ir nuo jos pasiliuosavo,
Tas nėkuomet ir nebuvo
Geru prieteliumi tavo.
Todėl nėra ko gailėtis,
Jei draugystė jo praėjo,
Nes aiškiausiai tuom įrodė,
Kad tau meilės neturėjo.

Tas niekad perdaug neišgers.

Tas niekad perdaug neišgers
Ir visad protingu pasiliks,
Kurs gert nenorės vislškai,
Blaivybėj gyventie sutiks.
Kas pratinsis gert su saiku,
Neilgai jis išsilaikys:
Anksčiau ar vėliau pasigers—
Ant juoko save išstatys.

Tas kurs tiesą aiškiai jaučia.

Tas, kurs tiesą aiškiai jaučia,
Tur' sargyboje stovėtie
Ir, reikalui atsitikus,
Tur' apgintie ją mokėtie.
Ir nėkuomet nedaleistie
Kitiems kojoms ją pamintie,
Piktžodžiavimais suterštie
Ir sieloje užgesintie.

Blogų pavyzdžių pasisaugok.

Blogų pavyzdžių pasisaugok,
Buk pasiryžęs išsilenktie,
Greičiau pajiegsi nesmagumų
Sunkaus gyvenimo išvengtie.
Dorus pavyzdžius pamylėjęs
Tvirčiausiai stengkis užlaikyt.
Tai nieks nedrįs taves apšmeižtie
Ir purvais sielą apdrabstyt.

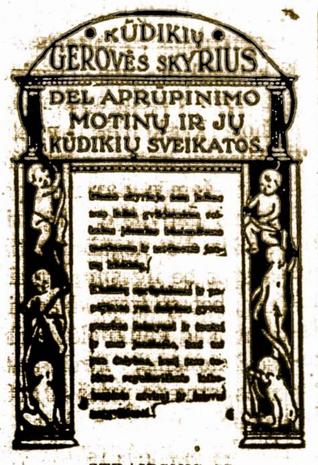

STRAIPSNIS 57.

MOTINŲ MIRTINUMAS.

Retai kas iš musų tikrai įsivaizduoja kaip kudikių gimdymas yra pavojingas gyvybei. 1916 metais mes netekome Amerikoje mažiausia 16,000 motinų nuo priežasčių surištų su kudikių gimdymu, ir beveik viso to galima buvo išvengt. Gimdymo karštinė yra dažniausia mirties priežastis, o ji papraščiausia paeina iš užkrėtimo nuo pribuvėjų ar patarnautojų rankų motinos žaizdų.

Iš 150 atvėjų gimdymo viena motina netenka gyvybės; vienas kudikis iš kiekvienų dvidešimts gimusių neišgyvena nei šešių savaičių. O mirtis apkasuose buvo vienas vyras iš penkiasdešimts aktyviai dalyvavusių.

PIRM ATEISIANT KUDIKIUI.

Pirm, negu kudikis ateis, yra butina kiekvienai motinai sekančių dalykų.

1. Pasitarimas su gerai išlavintu gydytoju: pilnas kuno išegzaminavimas, imant ir pilvo išmieravimą ir dažną analyzą šlapumo.
2. Maistingas valgis su ganėtinai pieno.
3. Nureguliavimas perdidelio augimo svaryn, dažnai pasisveriant ir sumažinant krakmolo ir cukraus dalį valgiuose.
4. Užtektinai skystimų, kaip pieno ir vandens.
5. Nureguliavimas vidurių užkietėjime, jei galima vienu maistu, be gydūolių.
6. Kasdien reikia maudytis, kad prakaitavimas gerai eitų.
7. Priežiura dantų.
8. Užtektinai poilsio ir miego.
9. Dirbt reikia nepervirš ir mankštintis be nuovargio.
10. Reikia nešiot tinkamas drapanas ir tinkamai atsilsėt.
11. Kasdien pavaikščiot ore ir gerai išvėdint miegruimius.

IŠLAVINTA PRIEŽIURA LAIKE GIMDYMO.

Išlavinta priežiura reikalinga geram gimdymui reikalaujant ypatingo mokinimo ir yra atskirą chirurgijos dalis. Geriausias chirurgas nėra per geras jei žmogus kenčia nuo nulaužtos kojos ar apendicito. Gabus veterenaras yra pakviečiama susirgus brangiai galvijų veislei. Taigi, ar gyvybė ir busianti sveikata motinos ir vaiko neužsipelno geriausios gydytojo ir slaugytojos priežiuros, kurią tik galima gaut?

Toms motinoms, kurios turi kudikių, bet negali jų krutimis penėt, yra stipriai rekomenduojamos vartot Borden's Eagle Pieną, del bonkutės. Tai yra puikiausis pienas ir gryniausis cukrus moksliškai sumaišytas ir prirengtas. Borden's Eagle Pienas yra maistas, kuris pabudavoja stiprias kojas ir sveikus kunus. Jis kudikį įgalina augt svaryn, kas yra reikalinga del sveikatos ir normališkumo. Jis yra rekomenduojamas gydytojų per 65 metus del jo augštos kokybės.

Skaityk šituos straipsnius kas savaitę ir pasidėk ateičiai.

Sako, jis praneša visus sveikatos taisytojus.

Čia stiprumas ir viekas tiems, kurie yra silpni.

Tai pasiskaityk ką. p. Clyde Stanley, iš Oneida, Tenn., sako apie tą dalyką: "Nuga-Tone duoda stebėtinas sekmes po trumpo laiko vartojimo. Jis yra saugus ir ištikimas, suteikia stiprumą ir grynumą visoms kuno dalims. Jis yra geriausias už visus sveikatos taisytojus. Aš labai patariu ji visiems, kurių sveikata yra nupuolusi." Nuga-Tone turi duoti stebėtinas sekmes, nes jis yra sudarytas iš aštuonių vertingų sveikatą, stiprumą ir gyvastį teikiančių sudėtinių. Šitie vaisiai, kuriuos vartoja medikų profesija visam pasauly. padaro gausų, raudoną kraują, stiprius, tvirtus nervus ir sveikus vyrus ir moteris. Pamėgink ji pats ir įsitikink. Vienam pilnam mėnesiui gydytis tik $1.00. Nuga-Tone'ą pardavinėja visi geresnieji aptiekininkai pozitingai garantuodami, kad suteiks pilną patenkinimą, arba pinigai bus sugrąžinti (garantiją rasi prie kiekvienos bonkelės), ar pasiųs tiesiog apmokėtu paštu National Laboratory, 1038 S. Wabash Ave., Chicago, Ill, pasiuntus jiems $1.00.

CUNARD.

IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ
per Liverpool,
ant naujų, didelių, puikių alieju varomu laivų:
Taipgi iš New Yorko, ypatiškai

ANSONIA——Feb. 24, March 23
SCYTHIA——April 27

prižiūrėta kelionė į Lietuvą ir visas Baltijos valstijas kas subatą ant trijų marių milžinų, su persėdimu Southamptone.

MAURETANIA, AQUITANIA, BERENGARIA.

Taipgi reguliariai išplaukimai tiesiog į Hamburgą ant naujų aliejaus laivų.

3-ia klasa:

(Į Pilavą ——— $106.50)
(Į Hamburgą ——— $103.50)
Karės taksų $5.00.

Dėl informacijų kreipkitės prie vietinio agento arba į

CUNARD LINE,
126 State St.,
Mass.
BOSTON,

DYKAI REUMATIZMU SERGANTIEMS.

Mes turime naują metodą gydymui reumatizmo, kurią mes pasiųsime į namus kiekvieno šio laikraščio skaitytojo, kuris tik pareikalaus. Jeigu jus turit skaudėjimą jusų muskuluose arba sąnariuose, jeigu jus kenčiat skausmą oro permainose, štai proga išbandyt naują metodą, kuri atsieina pigiai ir kuri pagelbėjo šimtams. Jeigu jusų liga yra ir chroniška ir užsisenėjusi ir jokios gyduolės jums negelbėjo, mes patariame išbandyt šią metodą, kurią mes pasiunčiam DYKAI išbandymui.

DYKAI MUSŲ LĖSOMIS.

Mes neprašom nuo jusų jokių pinigų, tik prisiųskit savo adresą. Mes išsiųsime jums apmokėtą DYKAI IŠBANDYMUI musų metodą. Šimtams šita metoda pagelbėjo, pagelbės ji ir jums. Nepraleiskit geros progos pasinaudot. Rašykit šiandien, jeigu jus kenčiat nuo reumatizmo.

PLEASANT METHOD CO.,
Dept X2.
3624 No. Ashland Ave., Chicago, Ill.

ATYDA VISIEMS!

Šiuomi pranešame vietos lietuviams, jogei atsidarė nauja siuvykla. Norėdami, ypač moteris, gražiai pasipuošti, kreipkitės po žemiau paduotu adresu.
Dar pirma siuvėja Worcesteryje, baigusi siuvimo mokyklą.
Ateikite persitikrinimui.

JOHANA LOVĖSKIUTĖ,
SIUVĖJA
36 Paine Street, Tel. Park 2805—J.
Worcester, Mass.
(Lincoln St. karai priveža prie mus vietos) (2—5)

UNITED AMERICAN LINES
(HARRIMAN LINE)
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE

Trumpiausis kelias į visas dalis LIETUVOS
Išplaukimai kas savaitę musų laivuose de luxe: Resolute, Reliance, Albert Ballin, Deutschland.
su I, II, ir III klasos pasažierais ir laivai: "Mount Clay," Cleveland, Hansa, Thuringia, ir Westphalia, su II ir III klasa.
Mandagus, geras patarnavimas, puikus valgis, geros aplinkybės.
UNITED AMERICAN LINES,
Julius Rottenberg, Inc.,
260 Hanover St., Boston, Mass.
arba kiti įgalioti agentai.

NEW YORK-HAMBURG

Pirmas
Lietuviškas
Graborius

Patarnauja prie laidojimo Lietuviams, taipgi persamdo automobilius vestuvėms, krikštynoms ir visokioms partijoms
Kreipkitės šiuo adresu:
MOTIEJUS CIVINSKAS, 340 HARDING ST.
Telephone Park 4156

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.
TIESI KELIONĖ Į LIETUVĄ
PER HAMBURGĄ PILIAVĄ ARBA LIEPOJŲ

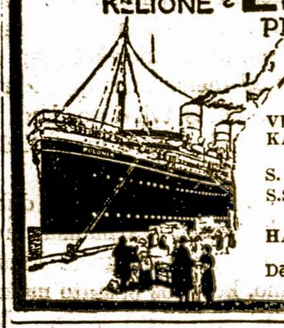

Važiuokit visi parapkiu ir tiesiu keliu Lietuviai važiuodami į PILIAVĄ aplenkia lenku juostą (karidorin)
VISA TREČIA KLESA PADALINTA Į KAMBARIUS ANT 2-iu, 4-rių, 6-šių ir 8-niu LOVŲ.
S. S. ESTONIA ——— Vasario 27-tą
S.S. LITUANIA ——— Kovo 19-tą
Trečios Klesos Kainos į:
HAMBURGĄ $103.50 — PILIAVĄ $106.50
—LIEPOJŲ IR KLAIPĖDĄ $107.00
Dėl laivakorčių ir žinių kreipkitės prie savo agentų.

ĮSIGYK MOKSLĄ NAMIE · KNYGAS BESKAITYDAMAS ·

PROTO MILŽINAI
KURIE ĮSIGYJĄ MOKSLĄ NAMIE
KNYGAS BESKAITYDAMI

Daugybė geriausių knygų — mokslo, istorijos, eilių-dainų, apysakų-romanų-pasakų, dailės, juokų — yra sukrautos Margerio Knygyne.

Tik mes duodame tikrą bargeną, nes parduodame knygas už pusę kainos.

Tik musų knygyne yra beveik visos knygos puikiai apdarytos.

Naują knygų kataliogą visiems prisiunčiame dykai.

MARGERIO KNYGYNAS
2023 St. Paul Ave.,
CHICAGO, ILL.

Pirkite Laivakortes ir siųskite pinigus per musų Agenturą.

Geriausias Tarpininkas!

Norinti siųst laivakortę arba važiuot į Lietuvą visada kreipkitės į musų agenturą. Važinėdamasis Lietuvoje sutaisiau geriausias sanlygas patarnaut musų keliauninkams. Musų keleiviai nežiurint iš kur važiuos ar iš Lietuvos į Ameriką, ar iš Amerikos į Lietuvą, visada yra prižiurėti ir painformuoti kuogeriausiai taip, kad savo keliones kogeriausiai atlieka.

Didžiausias Burys Važiuos Aplankyt Lietuvą Pavasaryje.

Jau turime didelį burelį Lietuvių, kurie keliaus ateinantį pavasarį aplankyt Tėvynę Lietuvą. Jeigu kas rengiatėsi ar manote leist savo šeimyną, susižinokite su mumis iš anksto, kad galėtume parupint visus patogumus iš anksto.

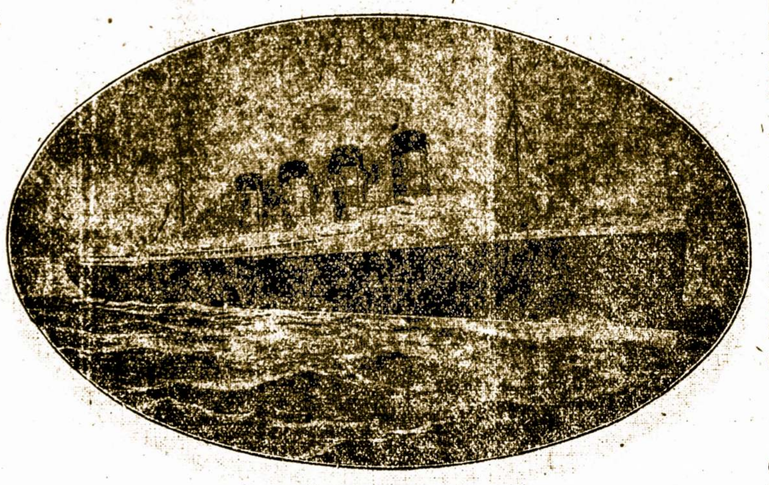

Susirašykite su mumis pirma laiko. Mes sutaisysime jumis labai gražią vakaciją ir busite palydėti visą kelionę. Kai išgalite, leiskite savo paaugusius vaikus pamatyt Lietuvos; neapsakomai naudinga jauniems žmonėms pažiurėt savo tėvų žemę.

Siųskite Pinigus Per Musų AGENTURĄ!!

Jeigu norite, kad greitai ir gerai nueitų pinigai, tai siųskite per musų agenturą, musų atstovybė Lietuvoje veikia greitai — išmokėjimu pinigų. Litais ir doleriais siunčiame.

Mes darome visokius dokumentus pavedimų, įgaliojimų ir pardavimų. Su visais tais reikalais kreipkitės pas mus. Visada busite užganėdinti.

M. Paltanaivčia — **15 Millbury Street** — **Worcester, Mass.**

Severos Gyduoles užlaiko šeimynos sveikatą.

Užkimimas

ir kosulys turi buti sustabdyti umai, kad prašalinti svarbus susikrovimus ligų. Imti

Severa's Cough Balsam

dėl atliuosavimo skreplių. Užlaikykite po ranka ypatingai žiemą.

Kaina 25 ir 50c.

Klauskite pas aptiekoriaus.

Severos Kalenderius 1924

metams yra priduotas visur aptiekoriams dovanai, arba rašyk tiesiog pas mus.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Trindamas su *Ruffles* Ištrinsi Pleiskanas Lauk.

Niežti, niežti visą dieną — jųs net stebitės iš kur tų pleiskanų tiek imasi! Juo daugiau jųs kasote, juo daugiau pleiskanų išbuola iš jusų galvos, suteršia jusų drabužius, daro nemalonumo kiekvienam arti jųs esančiam, ir vis neapsakomai niežti!

Ruffles

tai prašalins. *Ruffles* yra toniku galvos odai ir plaukams. *Ruffles* yra pleiskanų naikintojas su pulkiomis pasekmėmis.

Ir tame nėra jokios paslapties. *Ruffles* yra sudarytas gabių ir patyrusių kemikų, kurie išdirbo formulą specialiai paskirtą sunaikinimui pleiskanų perų — ir *Ruffles* atlieka savo darbą.

Pamėginkit bonką! Įtrinkit truputį *Ruffles* į savo galvos odą kasdien apie per savaitę laiko. O kuomet pleiskanos jau išnyks, tuomet naudokite karts nuo karto ir pleiskanos jos daugiau niekuomet nekankina! Tik 65c. už bonką. Galima gauti aptiekose.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

"AMERIKOS LIETUVIO" KNYGYNE GAUNAMA ĮVAIRIŲ KNYGŲ.

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matytie skaityt ar dirbt, ateikite pas mus ir mes pritaikysime jumis akinius, kurie jumis pagelbės.

Pope Optical Co.,
397 Main St. Worcestery, Mass.
(Viršui Moulton's krautuvės)

Naujas Lietuvis Graborius

JUOZAS J. DIRSA

Geriausiai patarnauja už pigiausią prekę. Jei mirtis patiktų jųs draugą arba giminę, kreipkitės prie manęs.

Nuo rugpiučio 1, J. DIRSA perkraustė ofisą į naują vietą, po numeriu:—

13 Ellsworth Street.
Tel. Cedar 4953.

DR. TESSMER, Dentistas
306 Main Street, Worcesteryje (virš Iver Johnson krautuvės)
OFISO VALANDOS:
nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 valandai vakare. Nedėliomis nuo 11 iki 12 valandai.
Tel. Park 3310.

PASISKAITYKIT, KAD ŽINOTUMET.

Foreign Language Information Service.

Politiškos partijos Suv. Valstijose.

Politiška jiega Suv. Valstijose svyruoja nuolat tarp dviejų didžiausių politiškų partijų, butent: republikonų ir demokratų. Europiečiams yra sunku suprast skirtumą tarp republikonų ir demokratų partijų Suv. Valstijose, nes Europoje partijų vardai maždaug paliečia tų partijų pamatinius dėsnius. Vienok neima jiems ilgai susipažint su dalykų stoviu Suv. Valstijose, ir suprast, jog demokratų partijos sekėjai nėra vienintėliai globėjai demokratijos principų šiame krašte, ir jog republikonai nėra vienintėliai, kurie paremia republikoniškus principus, ir jog abi didžiausios partijos sutinka palaikyt principus demokratybės ir republikonybės, sulyg Suv. Valst. konstitucijos turinio.

Vietiniai amerikieičiai pilnai supranta šį neaiškumą arba netobulumą, ir jie lengvai pažįsta tuos, kurie priklauso prie demokratų partijos, rašant žodį "Democratic" su didele raide "D", taip pat rašant žodį "Republican" su didele raide "R." Kuomet kalbama apie tuos, kurie remia demokratišką ir republikonišką valdžios formą, tai jie naudoja mažas raides. Jeigu žmogus stengtųsi studijuot šių partijų praeitį ir iš jų įsteigimo bandytų geriau suprast, tai dar daugiau jie butų sumaišyti, nes surastų, jog buvo laikai, kuomet dabartiniai demokratai vadindavosi save republikonais.

Politiškai, Suv. Valstijos paveldėjo daug iš Didžiosios Britanijos. Pradžioje nepriklausomo gyvenimo partijos buvo čia susigrupavę maždaug taip kaip ir Anglijoj. Čia buvo partijos, kurios vadindavosi whigs ir tories; tories remdavo karaliaus paskirtus anglų gubernatorius. Whigs stovėjo už ypatišką laisvę ir jie priešindavosi centralizuotam autoritetui. Revoliucijos periode whigs buvo žinomi kaipo patriotai, o tories, kurie rėmė anglų valdžią, vadindavosi lojalistais. Šis senas anglų paveldėjimas buvo perkeistas, kuomet Suv. Valstijos gavo savo nepriklausomybę revoliucijos kare.

1787 metais, kuomet federališka konstitucija sustatyta, naujas persiskyrimas pasirodė partijų tarpe, butent, skirtumas tarp federalistų ir anti federalistų. Federalistai rėmė stiprią tautišką valdžią, anti federalistai norėjo įsteigt liuosą valstijų konfederaciją. Washingtonas, kuris į politikos partijas netikėjo, vienok buvo linkęs prie federalistų. Bet tas jo nusistatymas nesulaikė jį nuo priėmimo Thomas Jeffersono į savo gabinetą, kuris buvo antifederalistų partijos, Jefersonui vadojant, tapo republikonų partija, ir kaipo tokia ji lošė vadovaujančia rolę Suv. Valstijų per porą gentkarčių.

Kuomet karė prieš Anglija užsibaigė 1712 metais, federalistų partija išnyko, ir republikonų partija susiskaldė į keliatą dalių, besekant skirtingus vadus. Prezidento rinkimuose, 1824 m. republikonai turėjo nemažiau kai keturis kandidatus į prezidentus. Ir iš vieno šitų skyrimų, radikališkiausios dalies Jefferson republikonų, męs šiadien turime dar gyvuojančią demokratų partiją, kuri tais laikais buvo įsteigta ir tais laikais gavo savo vardą.

Ši demokratų partija valdė Suv. Valstijas beveik visą laiką iki 1860 metų. Jos didysis vadas buvo generolas Jackson. Demokratų partija gavo daugiausia paramos iš ukininkų ir darbininkų, ir iš tų piliečių, kurie norėjo, kad butų daugiau demokratiškos kontrolės valdžioje. Jie pabrėžė kiekvienos atskiros valstijos tiesą prižiurėt savo reikalus, ir jie nenorėjo apsaugojamo muito.

Priešininkai šitos partijos, kurios didžiausi vadai buvo Henry Caly ir Daniel Webster, stojo už konstitucijos liuosą sutaisymą, apsaugojimą muitų, ir sutaisymą vidurinių pagerinimų.

Kitas didelis faktorius, kuris turėjo savo didelę politikoje įtekmę, buvo tautiško banko klausimas. Demokratai priešinosi centralizavimui bankinių interesų, ir šis klausimas buvo neseniai išrištas įsteigiant "Federal Reserve System".

Partija, kurią dabar vadiname republikonų, išsivystė laiku, kuomet vergija buvo panaikinta per civilišką karę, kuomet visi murinai buvo paliuosuoti. Agitacija prieš murinų vergiją buvo labai smarkiai varoma šiaurinėse valstijose, ir tas privedė prie politiškų jiegų pakeitimo. 1860 metais naujai sutverta republikonų partija, panaudodama progą perskėlimo demokratų partijos eilėse, išrinko Abraham Lincoln prezidentu. Tuomet pakilo civiliška karė ir po tai karei demokratai, kurių didžiausia jiega ir skaitlius buvo sumuštose pietinėse valstijose, nebuvo prileista prie valstybės darbo per ilgą laiką, bet kaip tik kariškas upas, kuris buvo iškeltas broliškoje karėje, suminkštėjo, demokratai vėl paėmė vietą kaipo viena iš didesniųjų šalies partijų. Ir iki praeitam šimtmečiui, baigiant beveik kas du metu, jie valdo. Tai yra, republikonai per du metu užėmė pirmą vietą, ir po jais sekdavo demokratai dvejais metais, ir ttt.

Ši trumpa istoriška peržvalga apie įsteigimą dviejų didžiųjų partijų, gal parodys pamatinį politišką skirtumą tarp jų. Vienok labai sunku daryt bendrus paaiškinimus šiame dalyke. Republikonų ir demokratų partijos turi tarp savo narių žmonių, kurių nuomonės labai skiriasi. Pav. yra progresyviai, republikonai ir konservatyviški republikonai, progresyviški demokratai. Vienintėlis aiškus skirtumas, kuris stovi už augštą apsaugojamą muitą, kuris apsaugotų to Suv. Valstijų produktus prieš pigiau pagamintus svetimose šalyse produktus. Demokratai stovi už muitą vien tik dėl įeigų, o ne dėl apsaugojimo.

Nuo laiko, kuomet Suv. Valstijos įsikurė, daug partijų sutverta, bet nė vienai iš jų nepasisekė įsigyvent visoje šalyje. Socialistai įėjo į politiką Suv. Valstijose prieš 40 metų, bet nelošė svarbią rolę politikoje. Stipriausis bandymas paimt politišką jiegą iš republikonų ir demokratų partijų buvo padaryta partijos, kuri vadinosi save populistais. Ji prasidėjo devyniolikto šimtmečio pabaigoje. Populistai rėmė liuosą mušimą sidabro, arba kaip Europoj vadinamą "bimetalizmas", laipsniškas įeigų mokestis (tas dabar yra), ir valdžios prisisavinimą geležinkelių, telegrafų ir telefonų. Vienas iš įdomių atsitikimų Suv. Valstijų politikoje buvo pasirodymas taip vadinamos "Amerikos partijos" apie 1850 m. Jos tikslas buvo priešintis prieš katalikų įtekmę politikoje, prieš imigrantus, ypač vokiečių ir airių kilmės žmones. Partija įgijo vardą "know-nothing" (nieko nežinantieji). Ir yra sakoma, jog toks vardas jai duotas todėl, jog partijos nariai visuomet sakydavo, jog jie "nežino" apie klausimus apie politišką organizaciją. Ši partija, 1864 metais kontroliavo keliatą valstijų, ir 1856 metais, jų kandidatas į prezidentus gavo didelį skaitlių balsų. Bet ši "know-nothing" partija ir niekais užsibaigė. Viena iš paskutinių pastangų jos buvo vadovaujančią rolę iš dviejų didžiausių partijų, buvo vedama Theodoro Roosevelto. Toji partija buvo vadinama progresyviška partija, kuri neseniai išnyko. Dabar vėl pastangos yra daromos kitas partijas iškelt augštyn.

—o—

KIBIRKŠTELĖS.

"Vienybė" nė nejuto kaip "draugams" pasitarnavo. Štai kame dalykas: Kartą ji pasakė, kad "Tėvynės" redaktorių kruciatoriai per keturioliką metų pavyzdingai pramoko lietuviškai rašyt. Ir "draugai" greitai tuomi pradėjo džiaugtis, pasijutę, kad tik jie yra "mokslinčiai" ir mokyklas lankę, o visi kiti, kaip Širvydas, Šliakys, Vitaitis, Karpavičius ir kiti šventi, nebuvo jokiose mokyklose ir užtai yra bemoksliai. Tik ve nelaimė: jie tuomi pasirodė, kad tai jie yra "Tėvynės" redaktorių kryžiavotojais; patys tai išsiduoda besidžiaugdami "Vienybės" spėjimu.

—Draugas.

o

Kas sako, kad nauji metai nepadarė jokių permainų pas mus, tas, dzievaži klysta. Nugi štai dalykas su seimais. Ikišiol apie seimus žmonės balsiai ir labai balsiai kalbėdavo tik vasarą, kada kiekvienam nugara įkaisdavo, o šymet visi kalba žiemą. Turėtų tai reikšt, kad seimai bus labai šalti, arba, kaip žmonės sako, šaltai viskas tuose seimuose aptariama. Ar taip jau ir bus, tą gausime patirt tik vasarą, kada visiems nugaros įkais.

—Ikas.

o

Kitados prakilnųs žmonės vis juokėsi iš lašinių, ir tuos kurie lašinius mėgo valgyt, vadino mužikais. Šiadien lašiniai yra brangiausis daiktas, stovintis greta aukso, nes kaip vieno taip ir kito beveik niekur negalima gaut. Tik vienoj Lietuvoj lašinių netruksta. Net tokia Lenkija, jei galėtų iš Lietuvos gaut paltį lašinių, be mažiausios abejonės, ji pripažintų Lietuvą nuokart ir "dejure" ir "defakto", ir Klaipėdos išsižadėtų, ir Vilnių atiduotų... K.P.M.

o

Tėvynės Mylėtojų Draugystė užsimanė ženytis ne juokais. Jau ir piršliai nesnaudžia. Pirmuoju piršliu buvo Sekys, bet pasekmių neturėjo, nes pradėjęs jai piršt LDLD. nieko nelaimėjo. Dabar atsirado kitas, Virbickas, kuris perša jai Sandarą. Vienok rodosi, kad tokios piršlybos nėra gerai apgalvotos, nes kaip jaunamartė, taip ir jaunikiai yra moteriškos lyties... Geriaus pajieškot kokį "ratelį", tai bent iš skambėjimo vyriškas.

—Jau—jau.

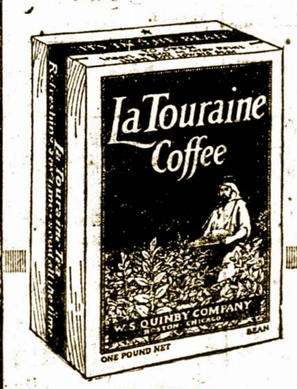

JUMS PATARTINA PASIRINKT GERIAUSIA

"It's the Bean"

"TAI YRA KAVA"

45c PER LB.

W. S. Quinby Company, 291 Atlantic Ave., Boston, Mass.

VIETOS ŽINIOS.

Rengkitės prie 16 Vasario! Lietuvos nepriklausomybės šventė 16 dienoj Vasario bus apvaikščiojama tą pačią dieną, A. O. H. salėje, prie Trumbull gatvės, vakare. Kalbėtojum bus p. Stankevičius, neseniai grįžęs iš Lietuvos, kuris gražiai moka papasakot savo įspudžius, įgytus tėvynėje. Kalbės miesto majoras O'Hara ir vienas iš Clark universiteto profesorių, taipgi vienas teismo pirmininkas. Bus labai įdomus muzikališkas programas, kuris baigsis lietuvių tautiškais žaislais. Tad visi gerai įsidėmėkite 16 Vasario šventę, ir ateikite pagerbt Lietuvą; visi švęskite.

Šiuomi prašome visų atskirų draugijų, nieko nerengt tam vakarui, kad nesutrukdžius paminėjimą lietuviams brangią šventę. Visos tą vakarą surinktos aukos eis pagelbai okupuoto Vilniaus krašto.

W.L.D.T.Sp. komisija.

T.M.D. kp. susirinkimas. Praėjusiame nedėldienyje, Aušrelės kambariuose įvyko vietinės T.M.D. kuopos susirinkimas, kuriame apart vietinių reikalų, išrinkta kuopos valdyba, nominuota kandidatai į centro valdybą ir išrinkta komisija surengimui seimo, kuris įvyks Worcesteryje, kartu su A.L.T.S. seimu Gegužio mėnesyje. Kuopos valdybon, išimant užrašų sekretorių, išrinkta visi tie patys. Į centro valdybą nominuota irgi visi senieji, išimant iždininką, kurio vieton daugiausia balsų gavo dr. Biruta Bernotaitė. Seimo rengimo komisijon išrinkta: Dr. Bernotaitė, Dėdynas ir Kaselis.

Švarkas ir milinė. Ateinančiame ketverge, Sausio 31 dieną, 8 valandą vakare, Lietuvių salėje bus suvaidinta trijų aktų drama "Švarkas ir milinė". Veikalą scenon stato A.L.T.S. 16 kuopa. Tai pirmutinis šios draugijos scenon statomas veikalas. Verta kiekvienam iš vietinių lietuvių į tą surengimą atsilankyt, nes veikalas yra iš populiariškiausių dramų lietuvių kalboje.

Vaikų koncertas. Nedėlioj, Vasario 10 dieną įvyks Aušrelės ruošiamas vaikų koncertas. Programą išpildys savi solistai, savi muzikantai ir savas mišrus horas, vedamas mokintojo Jono Dirvelio. Sako, kad tai bus įdomiausis ir įvairiausis koncertas, kokį yra davę vaikai iš Aušrelės draugijos. Verta kiekvienam koncertą atlankyt ir pasigėrėt mažiulių besilavinimu dailoje. Koncertas įvyks A. O. H. salėje.

Didelės kratos. Nuo kaip seniai prohibicija praktikuojama, Worcesteryj nebuvo taip didelės kratos, kaip praėjusiame panedėlyje, kurią padarė iš Washingtono atsiųsti agentai. Iškrėtė 40 namų ir suareštavo 15 ypatų, tarp tų vieną moterį ir vieną 15 metų vaikėzą. Tarp areštuotų yra vienas lietuvis (J. Lauzonis), kiti tai lenkai, airiai ir kitoki. Yra dar 8 varantai kratoms kitose vietose.

"Už tėvynę". Aušrelės artistai visomis jiegomis ruošiasi prie operetės "Už tėvynę", kas matosi iš repeticijų. Reikia pažymėt, kad veikalas yra aprupintas daugeliu dainų iš šių laikų. Pats veikalas perstato lietuvių kovą už Lietuvos nepriklausomybę. Veikalas bus perstatytas pirmu kartu Worcesteryje. Tėmykite apskelbimus.

Aušrelės rep.

Aušreliečių žiniai. Mėnesinis Aušrelės susirinkimas yra nukeliamas į 7 d. Vasario. Susirinkimas įvyks Vasario 7 d. 8:00 vakare, savuose kambariuose po No. 12½ prie Millbury gatvės. Visi nariai privalo butinai susirinkt, o kam galima ir naujų atsivest, kad prisirašytų prie Aušrelės.

Sekret. **J. R.**

Operetė nusisekė. Praėjusioj nedėlioj, Lietuvių salėje, vaikų draugijėlė Žiburėlis statė operetę "Musmirės". Viskas pavyko šauniai, vaikai viską atliko gerai. Publikos prisirinko pilna salė, nes kiekvienam malonu pasižiurėt "jaunųjų lietuvių" veikimo scenoje (platesnis aprašymas bus kitame numeryje.

Reporteris.

Šv. Jurgio Draugijos svarbus susirinkimas atsibus Vasario 2, 7:00 vakare, A. O. H. salėje. Kiekvienas privalo dalyvaut, nes bus išduotas komisijos raportas iš 25 metų šv. Jurgio D-jos gyvenimo jubilėjaus.

Komisijos naris.

KRUTAMI PAVEIKSLAI NEDĖLIOJE.

Nedėlios vakare, 3 dieną Vasario, kaip pusė po šešių bus rodomi Krutami Paveikslai, Lietuvių svetainėje, 29 Endicott St., Worcester, Mass. Labai daug naujų ir gražių paveikslų susirinkę galės pamatyt. Įeiga dovanai, aukos bus renkamos dėl Lietuvos vaikučių našlaičių ir mokyklų. Nepamirškite šį kartą visi atsilankyt. Parengė "A. L." Adm.

PARSIDUODA
NAMAI – FARMOS

ARTI HAMILTON STREET. Naujas 3—tenementų namas 6—6—6 kambariai, visi įtaisymai apart šilumos. Kaina $11500. Inmokėti $2500.

WARD STREET. 3—tenementų namas, 13 kambarių, didelis plotas žemės. Kaina $7000, geros išlygos.

SO. WORCESTER. 4—4—3 kambarių namas, daug žemės, galima pirkti lengvomis išlygomis, ar mainyti ant farmos šale miesto arba ant mortgečiaus.

ARTI MILLBURY STREET, 5 kambarių namas, elektra, maudynė. Inmokėti $300.

ARTI GROVE STREET. 4—4—4 kambarių namas, visi įtaisymai, arti pusės akro žemės. Kaina $8500, geros išlygos.

60 AKRŲ FARMA, arti Worcesterio, derlinga, neakmenuota žemė, užtektinai miško, geri budinkai. Galima pirkti pigiai už cash, arba mainyti ant namų mieste, ar ant mortgečiaus.

A. BLAŽYS,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

PARSIDUODA.
du lotai žemės ir maža krautuvė.

10,500 pėdų žemės, geroje vietoje, skersai nuo Quinsigamond parko, per tą vietą žadama vest geležinkelį, todel vieta bus brangi, dabar galima nupirkt pigiai. Taip-pat ir nedidelė krautuvė, esanti prie 17 Ward st., parsiduoda pigiai. Norėdami dažinot, telefonuokit: Tel. Park 55966.

MRS. CASEY, 9 VERNON ST.,
(Trečios lubos) Worcester, Mass.

Kas čia dabar? Teatras - "Gadynės žaizdos"

Keturių veiksmių drama, stato Birutės T.P.D. Draugija

KETVERGE, 7 DIENĄ VASARIO (FEB.), 1924, KAIP 7:30 VAL. VAKARE.

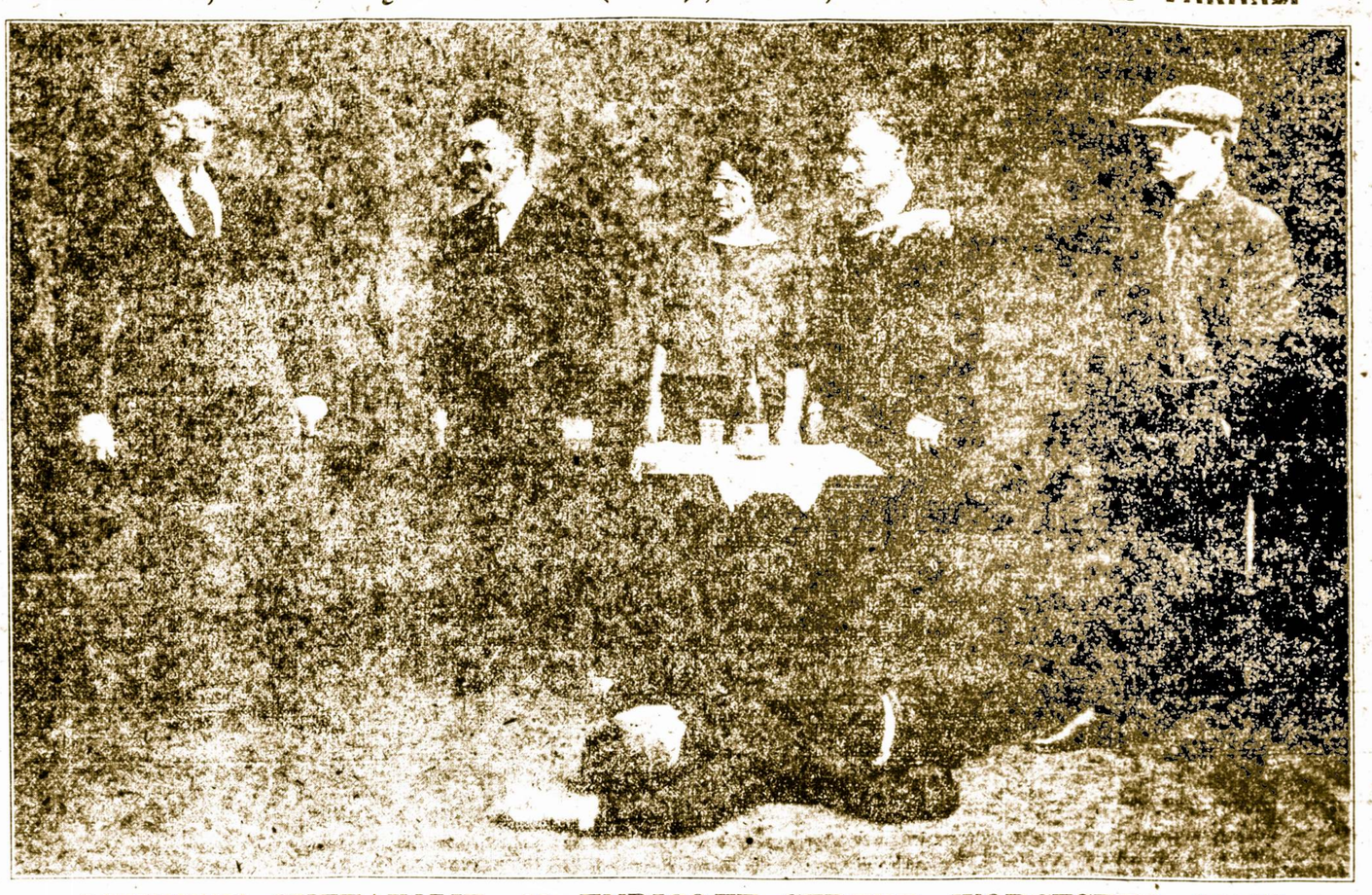

LIETUVIŲ SVETAINĖJE, 29 ENDICOTT STREET, WORCESTER, MASS.

Kiekvienas Worcesterio Lietuvis turėtų nepraleist šito vakaro, nes bus labai atjaučiamas jusų mintyse, kad daug tokių atsitikimų dabar pasaulis pilnas. Todel nesivėluokite užimt savo vietas sėdynėse. ĮŽANGA tiktai 50 ir 35c. Vaikams virš 8 metų 10c. — Vaikai be tėvų nebus įleidžiami. Širdingai kviečia Birutės Draugija

PARSIDUODA

PARSIDUODA BEKERNĖ su visais pritaisymais dėl kepimo. Turiu daug kostumerių lietuvių ir kitataučių, kurie ima duoną ir pyragaičius. Kreipkitės šiuom antrašu:

19 OAK STREET,
ANSONIA, CONN.

PARSIDUODA grosernė ir bučernė, įtaisyta pagal naują madą, geroje vietoje, visas cash biznis. Parsiduoda daug pigiau negu ji verta yra. Gali pirkt ir nebuvęs biznyj. Mes apsiimam išlavint.

139 DORCHESTER, ST.,
(4—7) SO. BOSTON, MASS.

PARSIDUODA 3 kambarių labai geri forničiai. Norime parduot tuojaus taip-gi galite parendavot ir tenementą.

2 LANGDON STREET,
(1 lubos), Worcester, Mass.

BARGENAI !!
NAMAI—FARMOS!!

ARTI VERNON ST. Dailus 3 tenementų namukas, gana didelis jardas. Kaina $4,700, įmokėt tik $700.

ARTI LIETUVIŲ BAŽNYČIOS 3 tenementų 5—5—5 kambarių namas, su visokiais patogumais. Kaina $11,000, įmokėt $1,000.

KITAS, ARTI LIETUVIŲ BAŽNYČIOS namas, 7—7—7 kambarių, visi moderniški įtaisymai. Kaina tik $11,500, tai tikras bargenas.

FARMA. Tik vienas fėras nuo Worcesterio, 15 akrų žemės, su budinkais, padarais ir gyvuliais galima nupirkt už $3,500.

L. J. PAULAUSKAS,
Real Estate,
15 Millbury St., Worcester, Mass.
(Prie Amerikos Lietuvio)
Ofise aš bunu:—Tarp 9 ir 11 ryte, tarp 3 ir 5 po pietų, ir kaip 8 vakare.

ANT RANDOS.

ANT RANDOS gražus 5 kambarių tenementas, tykioj vietoj, viskas moderniška. Visi įtaisymai. Pasiteiraukit pas

Sadick Hardware & Paint Co.,
66 Millbury Street. Worcester, Mass.

PAJIEŠKOJIMAI:

PAJIEŠKAU savo draugės Kostancijos Butkaitės, kuri gyvena apie Kuršėnus, Šiaulių aps. Per ilgus metus buvo Vaitkaičių dvare. Meldžiu atsišaukt, ar kas žinote, pranešt.

MORTA VARANAVIČIUTĖ,
BOX 41, Fort Plain, N. Y.

PAJIEŠKAU savo dėdės Adomo Mikailionio, paeina iš Vilniaus rėdybos. Seniau gyveno Lynn, Mass., dabar nežinia kur. Norėčiau susižinot su juo, todel meldžiu, kas žino apie jį, pranešt.

JUOZAS MIKAILIONIS,
415½ Millbury St., Worcester, Mass.

PAJIEŠKAU merginos ar našlės apsivedimui, nuo 25 iki 45 metų. Esu 50 metų našlis su trimis vaikais 11, 9, ir 7 metų. Turiu didelę 500 akrų farmą ir viską, ko tik reikia pragyvenimui. Mergina be skirtumo tikėjimo, turi turėt biskutį pinigų.

PETRAS BAKSHAS,
(5—6) WINIFRED, MONT.

PAJIEŠKAU moteries ar merginos prižiurėt mažą šeimyną šešių ir septynių metų vaikus ir stubą. Gera mokestis ir gera vieta. Meldžiu kreipti po šiuo adresu:

VINCAS SANDA,
(2 lubos)
51 Ellsworth st. Worcester, Mass.
(4—5)

Worcesterio
PENKIŲ CENTŲ BANKA,
316 Main Street,

Turtas — $22,500,000

Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.

BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryte iki 3 popiet.
Subatomis nuo 9 ryto iki 1 val popiet.
Subatos vakarais vien tik dėl pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakaro.

APTIEKA
Vienintėlė Lietuvio Vaistinyčia.

Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rušies. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų

Norėdami sučėdyt pinigus ir sveikatą, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per tolumą ateit, tai rašykite, o mes prisiųsime reikalingus vaistus per ekspresą.

A. BUDREVIČIUS
PROVIZORIUS,
122 Millbury St., Worcester, Mass.

"Skrom," P. Lipnevičiaus išrasta gyduolė dar esant jam Lietuvoje.

NEPASIDUOKITE REUMATIZMUI!!!

Reumatizmas dabar labiausiai žmogui įkirėja, kada oras nuolat mainosi. Bet nepasiduokit! Gyduolės "Skrom" yra pagydę daugelį žmonių, kuriems pinigų ir laiką sutaupino. Šimtai žmonių pasigelbėjo vartodami "Skrom". Jų pavardes ir adresus mes jums prisiųsime del persitikrinimo. Jeigu jūs sergate reumatizma, nepasiduokite. Rašykite pas mus, mes prisiųsime šių stebuklingų gyduolių. Nelauk ir nekentėk be reikalo. Bonkutė "Skrom" 1 dol., su prisiuntimu $1.25.

M. Paltanavičia,
15 Millbury st., Worcester, Mass.

KILA IŠGYDOMA

Su Stuarto Plapao Paduškaitė. Jus galite mest šalin visus diržus, kadangi Plapao paduškaitė yra vien tam padaryta, kad jus išgydyt nuo kilos. Ji yra taip padaryta, kad kartą pridėta nenuslenka ir tuo budu geresnė negu diržas. Jokių diržų ar sprendžinų neturi. Minkšta, lengva nešiojimui. Pigi. Jokio nesmagumo darbe neturėsi. Gauta aukso medalius. Męs prisiųsime, ką sakome, atsiųsim jumis išmėginimui visai DYKAI.

Plapao Laboratories,
3059 Stuart Bldg. St. Louis, Mo.

"111"
CIGARETAI!

10¢
JIE YRA GERI!

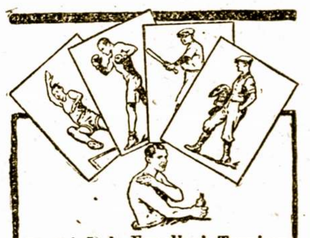

Gėrėkis Pain-Expellerio Trynimu

Nelauk ligi to, Luomet jau busi priverstas atsigulti. Po sunkiam dienos darbui, savo rankom, kojom ir pečiam suteik palengvinimą!

Žmogus, kuris dirba su savo muskulais, negali buti sergančiu. Pamėginkit **Pain-Expelleriu** išsitrinti skaudamas vietas. Išvengkite skaudamų pečių ir dieglančių sąnarių. **Pain-Expelleris** palaiko sveikus žmones geroje padėtyje! 35c. ir 70c. už bonka aptiekose.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

Suite 71. Tel. Park 7636.

Dr. Ruth F. Bernot
Lietuvė Dentistė.
Central Exchange Bldg.
311 Main Street,
Worcesteryj,

"DIRVA" PERSIKĖLĖ NAUJON VIETON.

"Dirva"

Mokslo, Literaturos ir Politikos Savaitraštis
Išeina penktadieniais, 8 puslapių, didelio formato, visuomenės laikraštis.

Prenumerata metams $2.00
Lietuvon metams $3.00
Pusei metų pusė kainos.

"Dirva"

3348 Superior Avenue,
Cleveland, O.

"Dirvos" Agentura Siunčia Pinigus į Lietuvą ir Partraukia Gimines į Ameriką.

Į LIETUVĄ.

Pirkite laivakortes jusų giminėms Lietuvoje. Kompanijos raštinė Kaune, kuogeriausia prižiurėt visus keleivius.

WHITE STAR LINE
N.Y.—Cherbourg — Southampton.
Išplaukimai kas subatą. Milžinai laivai Majestic, Olympic. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.

AMERICAN LINE / WHITE STAR LINE — Joint Service
Plymouth — Southampton — Cherbourg — Hamburg.
Reguliariški išplaukimai. Puikus, dideli, greiti laivai. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.

RED STAR LINE
N. Y.—Plymouth — Cherbourg — Antwerp.
Tankus išplaukimai. Mėgiamas kelias. Nauji laivai Belgenland, Zeeland, ir Gothland (3čia kliasa).

Visos uždarytos, privatiškos kajutos. Geras valgis ir visi patarnavimai. Kreipkitės prie vietinių agentų, ar į

Passenger Department,
84 State St., Boston, Mass.

J. L. Pašakarnis
Lietuvis optometristas
ir akinių pritaikintojas.
447 BROADWAY,
So. Boston, Mass.

Antanas J. Milleris,
Lietuvis Advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

HOLLAND AMERICA LINE

Trumpas ir tiesus kelias, per Rotterdam, į ir iš visų dalių

LIETUVOS

Savaitiniai išplaukimai. Neprilyginami parankumai.

Mes suteikiam pagelbą gavime reikalingų dokumentų (affidavitų). Musų atstovai prižiuri viską smulkmeniškai, ir keleivai yra prižiuriami iš pat vietos į vietą. Pareikalavus prisiunčiam kainų ir išplaukimų surašą.

Del užsakymų ir informacijų, rašykit vietiniam agentui, arba į

Holland-American Line,
89 State St., Boston, Mass.

LAIKAS PRISIRUOŠT ŽIEMAI !!

Parėjo naujų sampelų audeklo dėl žieminių overkočių ir siutų. Ateikite pasirinkt jų SUBATOJE nuo 4-tos iki 6-tos val. vakare.

Vincas Intas & Son
15 Millbury st., Worcester, Mass.